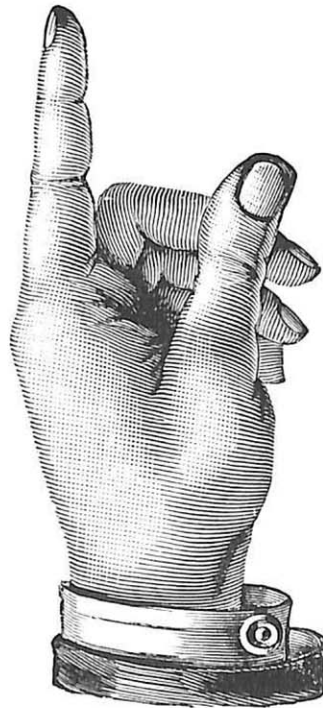

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

άνοιξη '93

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΕ.ΤΟ.ΠΟ.ΚΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΕΤΟΠΟΚΑ

Ποτουρίδης Μενέλαος, Πρόεδρος
Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδου Χαρούλα, Αντιπρόεδρος
Βασιάδης Αναστάσιος, Μέλος
Βαφείδης Κωνσταντίνος, Μέλος
Ζυγουλιάνος Στέργιος, Μέλος
Καμπίσιου Άννα, Μέλος
Μπαμπανέλος Μιχάλης, Μέλος
Παναγιωτίδης Ευστάθιος, Μέλος
Στάντζος Αθανάσιος, Μέλος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Καμπούρης Γιάννης, Διευθυντής
Ταρατσίδης Δημήτρης, Λογιστήριο
Στάντζος Αθανάσιος, Γραμματέας
Νικολόπουλος Νίκος, Τεχνική υποστήριξη
Βέρος Δημήτρης, Γενικών καθηκόντων
Μηνάς Κοντολέων, Γενικών καθηκόντων
Κοτσαλου Βούλα, Βιβλιοθηκονόμος
Στεργιόπουλος Δημήτρης, Μαθητικό Κέντρο

την γενική φροντίδα της έκδοσης είχε η Αγαθή Σαββίδου

ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΡΧΗ

Τέλος Ανοιξης

Τέλος μιας ακόμη περιόδου για την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Βεροίας.

Και όμως αυτό το τέλος σηματοδοτεί μια νέα αρχή για το περιοδικό που αυτή την ώρα κρατάτε στα χέρια σας.

Ισως το γεγονός ότι το καλοκαίρι είναι η εποχή της ωριμότητας να μην είναι μια απλή σύμπτωση για το περιοδικό μας το οποίο στο τρίτο τεύχος του, περνάει σε μια πιο "ωριμη" φάση!

Απο απλό ενημερωτικό τεύχος μεταλλάσσεται σε ένα πληρέστερο τεύχος, που εκτός από την ενημέρωση διεκδικεί ένα κομμάτι και στον προβληματισμό. Φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα κανάλι διαλόγου και εικοινωνίας.

Στόχοι απλοί ή φιλόδοξοι;

Ο χρόνος γρήγορα θα απαντήσει!

Ως τότε, καλό καλοκαίρι, και μην ξεχνάτε:

PANTEBOY ΣΤΑ ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ '93!

Η Επιτροπή Σύνταξης

ΕΤΟΣ RAKHMANINOV 50 χρόνια από το θάνατό του

Ο Sergey Rakhmaninov γεννήθηκε στο Σεμιόνοβο της Ρωσίας στις 1/4/1873 και πέθανε στο Μπέμπερλι Χιλς στην Καλιφόρνια των ΗΠΑ στις 28/3/1943.

Ρώσος πιανίστας, συνθέτης και διευθυντής ορχήστρας. Γόνος ευπορης οικογένειας που όμως εξαιτίας του χωρισμού των γονιών του και (κατά συνέπεια) της απομάκρυνσής του από την οικογενειακή εστία αναγκάστηκε να βασιστεί σε υποτροφίες και δωρεές για να σπουδάσει μουσική, αρχικά στο Ωδείο της Αγίας Πετρούπολης και μετά στο Ωδείο της Μόσχας, όπου οι δάσκαλοι του ήταν ο Νικολάι Ζβέρεβ και ο Αλεξάντερ Ζιλότι στο πιάνο, ο Τανένιεβ στην αντίστιξη και ο Άρενσκι στην αρμονία και την σύνθεση. Παρά το γεγονός ότι αρχικά η σαφής προτεραιότητά του ήταν η μελέτη του πιάνου για τις απολυτήριες εξετάσεις του (όπου πέτυχε με διάκριση το 1891), άρχισε ν' απασχολείται όλο και περισσότερο με την σύνθεση, γράφοντας κάποια κομμάτια για πιάνο, ένα ορχηστρικό σκέρτσο σε στυλ Μεντελσον (1887) και το πρώτο του κοντσέρτο για πιάνο (1890-91, που πήρε την οριστική μορφή του το 1917). Για την αποφοίτησή του στην σύνθεση (1892) συνέθεσε την μονόπρακτη όπερα "Aleko" η οποία επαινέθηκε θερμά από τον Τσαϊκόφσκι του οποίου άλλωστε η επιρροή είναι φανερή.

Αρκετά σύντομα πάντως, ο Ραχμάνινοβ διαμόρφωσε το δικό του μουσικό στυλ, γεμάτο από μελωδίες, και μία διάθεση για κυμώδη αρμονία, αλλά και πλούσια πλεγμένες μουσικές ιδέες όπως αυτά που βλέπουμε στο περίφημο πρελούδιο σε ντο δίεση ελασσονα (1892), τα Fantaisie-Tableaux έργο 5 για δύο πιάνο (1893) και τα συμφωνικά του ποιήματα "Πρίγκιπας Ροστισλαβ" (1891) και "Ο βράχος" (1893). Επίσης άρχισε να δείχνει κάποια προτίμηση στην φωνητική γραφή με δύο ομάδες τραγουδιών, έργο 4 (1890-93) και έργο 8 (1893). Το 1895 άρχισε να δουλεύει πάνω στην πρώτη του μεγάλη ορχηστρική σύνθεση, την πρώτη συμφωνία σε Ρε ελασσονα, μια παθιασμένη, προκλητική δουλειά που έκανε τον Σεζαρ Κουί να την περιγράψει ως "μία προγραμματική συμφωνία πάνω στις επτά πληγές της Αιγύπτου", όταν έγινε η πρεμιέρα του έργου το 1897. Η κακή υποδοχή από μέρους των κριτικών (πιθανοτατα εξαιτίας περισσότερο της κακής εκτέλεσης παρά της χαμηλής ποιότητας του έργου) οδήγησαν τον Ραχμάνινοβ σε μία κατάσταση κατάθλιψης απ' την οποία ξέφυγε μόνο μετά από τρία χρόνια. Η σύνθεση ήταν αδύνατη και η μοναδική επαφή του με την μουσική ήταν μία θέση διευθυντή

ορχήστρας στη Μόσχα. Κάτω από συνεχή ιατρική παρακολούθηση όλο αυτό το διάστημα (από τον Νικολάι Νταλ, έναν γιατρό που ειδικευόταν σε θεραπείες με την μέθοδο της ύπνωσης) ώσπου τελικά η αυτοπεποίθηση

του αποκαταστάθηκε σε βαθμό που να μπορέσει να ξεκινήσει το δεύτερο κοντσέρτο για πιάνο (1900-1901) η επιτυχία του οποίου τον οδήγησε αποφασιστικά στην παγκόσμια αναγνώριση ως συνθέτη. Μαζί με το κοντσέρτο για πιάνο του Γκρίγκ και το πρώτο κοντσέρτο για πιάνο του Τσαϊκόφσκι, είναι σίγουρα από τα πιο πολυπαιγμένα κοντσέρτα του ρομαντικού πιανιστικού ρεπερτορίου.

Η επαγγελματική επιτυχία ακολούθησε το αίσθημα ασφαλείας που του εξασφάλισαν η ολοκλήρωση της θεράπευσης και ο γάμος του το 1902, και για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια συνέθετε με ευκολία, σιγουριά και διαρκώς καλύτερη ποιότητα δουλειάς, παράγοντας μερικά από τα πιο γνωστά έργα του: Δύο ομάδες από πρελούδια για πιάνο (έργα 23 το 1901 και 1903 και έργο 32 το 1910), δύο σονάτες για πιάνο (1907 και 1913 που οριστικά διαμορφώθηκε το 1931), δύο ομάδες από "εικονικές σπουδές" έργο 33 (1911) και έργο 39 (1916-17), την δεύτερη συμφωνία (1906-1907), το τρίτο κοντσέρτο

για πιάνο (1909) και το συμφωνικό ποίημα "Το νησί των νεκρών" (1909). Δύο προσπάθειες να πλησιάσει την όπερα ("Ο σπαγγοραμένος ιππότης" το 1906 και "Φραντσέσκα ντα Ριμινι" το 1906 επίσης) δεν στάθηκαν ιδιαίτερα επιτυχημένες κυρίως λόγω της ακαταλληλότητας των λιμπρεττών. Παρ' όλ' αυτά έχουν και οι δύο όμορφη μουσική και όπως και τα τραγούδια του της ίδιας εποχής (έργα 14, 21, 26, 34 και 38) αποδεικνύουν μία ευαισθησία απέναντι στην Ρωσική ποίηση που τον τοποθετεί ανάμεσα στους σημαντικότερους συνθέτες του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα στην Ρωσική φωνητική γραφή.

Την εποχή αυτή του συνθετικού οργανισμού ο Ραχμάνινοβ καθιερώνεται και ως πιανίστας ταξιδεύοντας παντού (στην πατρίδα του και το εξωτερικό). Το ντεμπούτο του στον Νέο Κόσμο έγινε με την πρεμιέρα του τρίτου του κοντσερτου για πιάνο και ορχήστρα. Οι επαφές και γνωριμίες που έκανε στη διάρκεια εκείνης της τουρνέ αποδείχτηκαν πολύ χρήσιμες γι' αυτόν όταν το 1917 μετά από το ξέσπασμα της Οκτωβριανής επανάστασης αποφάσισε να μεταναστεύσει από την Ρωσία και να συνεχίσει στην Αμερική. Η ανάγκη να συντηρήσει την οικογένειά του (που ήταν ήδη τετραμελής) τον έκανε να συγκεντρωθεί στα ρεσιτάλ και τα κοντσέρτα. Από την αφίξη του στις ΗΠΑ το 1918 μέχρι την περίοδο 1942-43 ανέλαβε ένα εξαντλητικό πρόγραμμα υποχρεώσεων, που δεν του άφηνε καιρό για σύνθεση. Όταν τα κατάφερε πάντως να ξεφύγει από τα καθήκοντά του που τον κυνηγούσαν αποσυρόμενος άλλοτε σ' ένα σπίτι στην Γαλλική ύπαιθρο κι άλλοτε (μετά το 1930) σε μία βίλλα στην Ελβετία, έβρισκε την ευκαιρία να γράψει μουσική γεμάτη ζωντάνια, πρωτοτυπία και πολυρυθμία. Το στοιχείο της νοσταλγίας που πρωτοδιακρίναμε στα έργα του που συνέθεσε στην Ρωσία είναι ακόμα παρόν αλλά δεν ακούγεται πια το προσθετικό στίλ της δεύτερης συμφωνίας και του δεύτερου και τρίτου κοντσέρτου του για πιάνο αλλά σ' ένα πιο λιτό, και πιο δριμύ τόνο, εντελώς χαρακτηριστικό στις κατοπινές δουλειές του.

Το τέταρτο κοντσέρτο για πιάνο (1926-1941) τα τρία ρωσικά τραγούδια (1926), οι παραλλαγές πάνω σ' ένα θέμα του Corelli για πιάνο (1931), η πασίγνωστη ραψωδία πάνω σ' ένα θέμα του Paganini (1934), η τρίτη συμφωνία του (1935-36 οριστικά όμως διαμορφωμένη το 1938), οι συμφωνικοί χοροί (1940) γράφτηκαν όλα κατά

την διάρκεια της ίδιας συνθετικής περιόδου. Φανερόνουν όλα μια νέα ματιά προς την αρμονία και τον ρυθμό αλλά και (στα ορχηστρικά έργα) μία λιτότητα στην παρτιτούρα που έρχονται σε οξεία αντίθεση με την παλιότερη μουσική του.

Οι συμφωνικοί χοροί του 1940 ήταν στην πραγματικότητα η τελευταία μεγάλη δουλειά του. Εχοντας κλονισμένη πλέον υγεία στα τελευταία χρόνια του, αποφάσισε η περίοδος 1942-43 να είναι η τελευταία του περιόδος εμφανίσεων. Κάποια αφύσικη κούραση του έφερε αυξημένη ανησυχία και τον Φεβρουάριο του '43 μετά από ένα κοντσέρτο στην Κνοxville μεταφέρθηκε στο Μπέμπερλι Χιλς εσπευσμένα. Λιγότερο από έξι εβδομάδες αργότερα πέθανε από καρκίνο αφήνοντας μία κληρονομιά από μουσική ιδιαίτερα δημοφιλή, μεγάλης σημασίας για την ύστερη Ρομαντική περίοδο. Επιπλέον κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια της ζωής του έκανε πολλές ηχογραφήσεις (για δίσκους γραμμοφώνου) όπου φαίνεται το καθαρό, καλά φρασarisμένο του παίξιμο το ευγενικό λεγκάτο του και η βαθειά εκφραστικότητά του.

Ο Ραχμάνινοβ ήταν ένας συμβατικός συνθέτης που δεν ανηκε ούτε στην εποχή του, ούτε σε κάποια σχολή. Η μουσική του είναι στέρεα δομημένη και (από άποψη τεχνικής) θαυμάσια γραμμένη για το πιάνο. Ο λυρισμός όμως που χαρίζει σε μερικά από τα έργα του μεγάλη δημοτικότητα συντηρεί έναν φλύαρο και ανεπίκαιρο ρομαντισμό. Παρά το γεγονός ότι ήταν σύγχρονος του Σένμπεργκ και του Ραβέλ παρέμεινε ολοκληρωτικά αδιάφορος για τις κατακτήσεις τις εποχής του (ο Ντεμπισσί είχε γεννηθεί έντεκα χρόνια νωρίτερα).

Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο Ραχμάνινοβ ήταν ένας μουσικός εξαιρετικά προικισμένος που όμως αρκέστηκε στις πιο κοινότητες μορφές για να εκφράσει μία μελωδική επινοητικότητα εξαιρετικά γόνιμη και μία μεγαλύτερη εμπνευση.

Δισκογραφία: Εσπερινοί, Τα 4 κοντσέρτα για πιάνο και ορχήστρα, Συμφωνίες αρ. 1, 2, 3, Ραψωδία πάνω σ' ένα θέμα του Paganini, Πρελούδια για πιάνο.

Πόπη Φιρτινίδου

Πηγές: α) The new Oxford Companion to Music, general editor: Denis Arnold
Εκδόσεις: OXFORD UNIVERSITY PRESS (μετάφραση Πόπη Φιρτινίδου)
β) Roland de Cande: Το λεξικό των συνθετών
Εκδόσεις: GUTENBERG (μετάφραση Αλκης Παναγιωτόπουλος)

ΣΥΝΤΟΜΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΙΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

• Ανακοίνωση στο Διεθνές Μουσικό Συνέδριο στη Ρώμη το 1991

Του Περικλή Κουκου *

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Τοπικής Ιστορίας

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Κ.Ε.Π.Α. Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ

[Ε]κχωρίζοντας την Ειδική Μουσική Παιδεία από την εξ' ίσου σημαντική Γενική Μουσική Παιδεία, στόχος της σύντομης αυτής εισήγησης είναι να θίξει τη φιλοσοφία που πρέπει να διέπει μια σύγχρονη, δημιουργική και λειτουργική αποδοτική, "επαγγελματικής" κατεύθυνσης μουσική εκπαίδευση.

Γνωρίζοντας τον τρόπο με τον οποίο ο Πλάτων στην Πολιτεία του ή Περι του Δικαίου Πολιτικός, τοποθετεί τη Μουσική ως μια από τις βασικότερες και πρωταρχικές εκείνες ενέργειες προς τις οποίες πρέπει να στραφεί και χρησιμοποιήσει κάποιος για την Ανατροφή της Ψυχής και τη Μόρφωση των Φυλάκων της Πολιτείας, αναλογιζόμαστε πόσο σημαντικό ρόλο και σημασία εξακολουθούν και πρέπει να έχουν οι σύγχρονοι θεράποντες αυτής της Τέχνης.

Οι Φορείς δηλαδή προς την ενωμένη Ευρώπη του 1992 διακρίνουμε ακόμη το βάρος των επιδράσεων από τις χώρες εκείνες της Κεντρικής Ευρώπης που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην Ανάπτυξη της Κλασσικής Μουσικής.

Ετσι σήμερα δεν μιλάμε μόνο για τον τομέα της Δημιουργίας που ξεχωρίζει π.χ. την Γερμανική από την Ιταλική ή την Γαλλική Σχολή αλλά και για τις διαδικασίες Μόρφωσης των Μουσικών που στην υπηρεσία αυτών των Σχολών επηρέασαν σταδιακά την Περιφέρεια της Ευρώπης αλλά και ολου του κόσμου γενικότερα.

Κατά τον ίδιο λοιπόν τρόπο μπορούμε να μιλάμε και στην μουσική εκπαίδευση για Γερμανική Σχολή μαθητείας, Γαλλική Σχολή, και ούτω καθ' εξής.

Από την άλλη μεριά δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι στην περιφέρεια αναπτύχθηκαν οι Λαϊκές Μουσικές Παραδόσεις, τα στοιχεία εκείνα της μουσικής που περιέχουν Αξίες δοκιμασμένες από το χρόνο και που διαμορφώνουν τη μουσική αίσθηση - ταυτότητα των διαφόρων Εθνών.

Οι προσμίξεις κατά τους τελευταίους αιώνες ανάμεσα στην Κεντρική Ευρώπη και την Περιφέρεια επηρέασαν θετικά στην ανταλλαγή στοιχείων, γεγονός που διαμόρφωσε πιο διευρυμένους "κύκλους" στο χώρο της μουσικής.

Η περιφέρεια περισσότερο λόγω των πολλαπλών διαφορετικών αλλά και ταυτόχρονων επιδράσεων, απομείωσε τις εξελίξεις στο χώρο της Σοβαρής Μουσικής, φέρνοντας ταυτόχρονα τις προσωπικές της καταθέσεις που συνέβαλαν και θα συμβάλλουν στη δημιουργία της αυριανής Μουσικής αισθητικής.

Οι προσμίξεις και οι ανταλλαγές λειτούργησαν με τον ίδιο πάνω - κάτω τρόπο χαράσσοντας μια περισσότερο ταυτοσημη στάση και στο χώρο της Μουσικής Εκπαίδευσης, χωρίς να παραγνωρίζονται οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Ετσι στα τέλη πλεον του 20ου αιώνα, του αιώνα με τις περισσότερες μεταρρυθμίσεις και ανακατατάξεις στο χώρο της Μουσικής, μια σύγχρονη Μουσική Παιδεία πρέπει να αναζητά, να παίρνει υπ' όψιν της και να κινείται πάνω στους εξής άξονες που γενικεύοντας δείχνουν τον τρόπο λειτουργίας μιας αποδοτικής και εξειδικευμένης εκπαίδευσης.

Οι άξονες αυτοί είναι:

1. Ο τρόπος προσέγγισης και κατανόησης της μουσικής τέχνης.
2. Ο τρόπος ανάπτυξης της μουσικής αισθητικής αντίληψης και κρίσης.
3. Ο τρόπος επικοινωνίας δια μέσου της Μουσικής και η συμμετοχή στη Μουσική κοινότητα.

4. Ο τρόπος επικοινωνίας δια μέσου της Μουσικής και η συμμετοχή στην ευρύτερη κοινότητα.

Αν θελήσουμε να περιγράψουμε εν συντομία τα στοιχεία που αποτελούν τον κάθε άξονα θα καταλήξουμε στα εξής συμπεράσματα:

Καθ' όσον αφορά τον τρόπο προσέγγισης και κατανόησης της μουσικής τέχνης η πορεία μας περνάει δια μέσου της διαμόρφωσης της ακουστικής αντίληψης και της καλλιέργειας της σε σχέση με το ρυθμό, τα Τονικά ύψη, τις διαρκείες, το ΤΕΜΠΟ, τα ηχοχρώματα και τις υπολοίπες μουσικές παραμέτρους. Επίσης η θεωρητική και πρακτική μαθητεία και εξάσκηση αφ' ενός των οργάνων αφ' ετέρου δε στις έννοιες θεωρία, Αρμονία, Αντίστιξη κ.λ.π.

Στον τρόπο ανάπτυξης της μουσικής αισθητικής αντίληψης και κρίσης θα αναφέρουμε τη σπουδή της Ιστορίας της μουσικής καθώς και της Ανάλυσης έργων των Μεγάλων Δασκάλων τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο καθώς και της δημιουργικής ακρόασης των αριστουργημάτων των διαφόρων εποχών.

Για τον τρόπο επικοινωνίας δια μέσου της Μουσικής και της συμμετοχής στη Μουσική Κοινότητα θα αναφέρω την απάντηση του Σούμαν στην ερώτηση: Πώς αποκτάει κανείς μουσικότητα; Η απάντηση του ήταν: Το κυριότερο το οξύ αυτή η γρήγορη αντίληψη έρχονται, όπως σε όλα τα πράγματα από Έπάνω. Αλλά η προδιάθεση πρέπει να καλλιεργείται και να ενισχύεται. Δεν αποκτάς μουσικότητα με το να κλείνεις σαν ερμητίτς ολόκληρες μέρες και να ασχολείταις με τη μελέτη μηχανικών ασκήσεων, αλλά με το να συναναστρέφεσαι ζωντανό και πολύπλευρο μουσικό περιβάλλον, κυρίως με το να συκνάζεις πολύ στη χορωδία και στην ορχήστρα. Εμείς θα συμπληρώναμε και το να παίζεις μουσική δωματίου.

Ο δε τρόπος επικοινωνίας δια μέσου της μουσικής και η συμμετοχή στην ευρύτερη κοινότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο τελικός στόχος μιας επαγγελματικής κατεύθυνσης μουσικής Παιδείας. Είναι ο ρόλος που καλείται να καλλιεργήσει και να επιτελέσει ο μουσικός και που είναι απόρροια όλων των παραπάνω.

Ο ρόλος αυτός που είναι θέμα τόσο της γενικότερης Παιδείας του σπουδαστή όσο και της ειδικής σπουδής του, στόχο έχει την αμφίδρομη σχέση της αποδοχής, ενσωμάτωσης και λειτουργίας του ολοκληρωμένου καλλιτέχνη στην κοινότητα μέσα στην οποία ζει και εργάζεται.

Για να μπορέσουν να λειτουργήσουν σωστά τα παραπάνω είναι απαραίτητη από τη μια μεριά η χρησιμοποίηση των "γνωστών" μεθόδων μαθητείας. Με τον όρο μέθοδο σκέπτομαι τα σίγουρα και προκαθορισμένα εκείνα κανάλια τα ιστορικά καταξιωμένα που αποδεδειγμένα εξασφαλίζουν την (ως ενα σημείο ορθότητα των ενεργειών εκείνων που μέχρι σήμερα παρήγαν ενα υψηλό επίπεδο μουσικής παιδείας.

Οι εμπειρίες αυτών των μεθόδων και ο απο την άλλη μεριά δημιουργικός επαναπροσδιορισμός τους με κριτήρια που θα λαμβάνουν υπ' όψιν τις ανακατατάξεις στο χώρο της μουσικής στον εικοστό αιώνα καθώς και η καλλιέργεια και ανάπτυξη στο σπουδαστή της εφευρετικότητας πρέπει να είναι οι γνώμονες για την εξασφάλιση της σωστής κατεύθυνσης.

Μιας κατεύθυνσης που επηρεάζεται άλλοτε λιγότερο και άλλοτε περισσότερο από τους άξονες που αναφέρθηκαν και σχηματοποιείται σε τρία στάδια - επιπεδα που εμπεριέχονται σε μια ολοκληρωμένη μουσική εκπαίδευση.

Τα τρία στάδια αυτά θα τα ονομάζαμε:

1. Η πρώτη προσέγγιση
2. Η κύρια σπουδή
3. Το περασμά στον επαγγελματισμό

Τα σύνορα ανάμεσα στα στάδια - επιπεδα δεν είναι αρκετά ευδιακριτά. Η σπουδή είναι συνεχής και ενιαία. Εναποκείνται πάντα στην εμπειρία, στο ταλέντο και στη διορατικότητα των διδασκόντων για το περασμά των διδασκόμενων από το ένα στο άλλο.

Το πρώτο στάδιο όπως αναφέραμε είναι η προσέγγιση και επαφή του νεαρού μαθητή με τον κόσμο των ήχων και όπως αναφέρει ο Πλάτων στην Πολιτεία του "Τυφρίζεις όμως βέβαια, πως η αρχή είναι το σπουδαιότερο σε κάθε δουλειά, μάλιστα όταν πρόκειται για οτι πράγμα νεαρό και τρυφερό, γιατί τότε προπάντων πλάθεται και μπαίνει βαθειά ο χαρακτήρας, που θα ήθελε κανείς να χαράξει στον καθένα".

Το στάδιο αυτό είναι τα πρώτα βήματα στην κατανόηση των μουσικών παραμέτρων (Ρυθμός, Τονικό ύψος, Διάρκειες, Εντάσεις κ.λ.π.) καθώς και στη χρησιμοποίησή τους. Είναι η επαφή με τα μουσικά όργανα και τη μουσική σημειογραφία. Είναι η εισαγωγή στη διαδικασία και στον τρόπο μελέτης και αφομοίωσης των μουσικών κειμένων. Είναι το στάδιο που θα προσφέρει τις πρώτες ευκαιρίες στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της εφευρετικότητας του μαθητή.

Θα του δοθεί η σωστή κατεύθυνση στην επιλογή του μουσικού οργάνου μέσα από το οποίο θα μάθει να εκφράζεται σύμφωνα με την επιθυμία του, αλλά και την φυσιολογία του.

Θα του δοθούν πολλές φορές τα κίνητρα για την επιλογή ορισμένων οργάνων σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινότητας. Αλλά είναι και η περίοδος που θα πρέπει να του καλλιεργηθεί η βαθειά αγάπη προς την Τέχνη που θέλει να κατακτήσει.

Το δεύτερο επιπεδο, η κύρια σπουδή, χαρακτηρίζεται από την πολύπλευρη προσέγγιση του έργου των μεγάλων Δασκάλων.

Είναι το στάδιο όπου πρέπει να αναπτυχθεί η Τεχνική, είτε στην Σύνθεση είτε στην εκτέλεση. Ο στόχος προς την κατάκτηση του πρέπει να βαδίζει με συνέχεια και συνέπεια μέσα από ένα πλέγμα κυρίων και δευτερευόντων αλλά παραλλήλων μαθημάτων.

Η ανάπτυξη της Δεξιότητας, της ακουστικής αντίληψης και η διαμόρφωση μουσικής αισθητικής και κρίσης θα βοηθήσουν στην ορθότερη κατανόηση του ύψους και των τεχνικών εκείνων που διαμορφώθηκαν στις διάφορες περιόδους της Ιστορίας της Μουσικής.

Η επικοινωνία δια μέσου της χορωδίας, της ορχήστρας και της Μουσικής Δωματίου θα κάνουν το σπουδαστή ενεργό μέλος της μουσικής κοινότητας.

Επίσης θα είναι χρήσιμη η σπουδή του πιάνου ως οργάνου (στη περίπτωση που δεν είναι το κύριο όργανο) σαν μέσο για την προσπελαση της πολυφωνικής μουσικής. Αλλά θα πρέπει να είναι αναγκαία και η επαφή με την σύγχρονη Δημιουργία, την δημιουργία της εποχής του.

Μια επαφή συνεχής, αδιάληπτη και εποικοδομητική που θα τη διακρίνει η αγάπη και η φροντίδα και θα λαβαίνει υπ' όψιν τα σύγχρονα συνθετικά και ερμηνευτικά πρότυπα.

Το τρίτο στάδιο που είναι πριν από το περασμά στον επαγγελματισμό είναι το επιπεδο εκείνο όπου πραγματοποιείται η προσπάθεια για τη δημιουργία μουσικών προσωπικοτήτων ικανών να μιλήσουν ένα ακροατήριο στα βαθύτερα στρώματα της μουσικής τέχνης.

Είναι ο χρόνος πλέον της εξειδίκευσης που θα επιπρεάσει βαθειά την κατοπινή λειτουργία του μουσικού.

Ενα φάσμα δραστηριοτήτων έρχεται να καλύψει τις ανάγκες αυτού του επιπέδου και να προσφέρει την εν

γύηση μιας υψηλής, υψηλότερης ή υψηλότερης εκπαίδευσης μιας εκπαίδευσης που παρεχομένη από τις Μουσικές Ακαδημίες τα Πανεπιστήμια και τα Ωδεία και στα πλαίσια του ανταγωνισμού προσπαθειών να προσφέρει τις παραπάνω εγγυήσεις.

Ο δρόμος προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να οδηγεί, υποβοηθούμενος από την επιστήμη και την τεχνολογία, στη καλλιέργεια των πανανθρώπινων στοιχείων που εκφράζονται μέσα από την Τέχνη. Μια στεία εξειδίκευση εγκυμονεί αρκετούς κινδύνους. π.χ. Την παραγωγή υψηλού επιπέδου μουσικών ορχήστρας χωρίς πολλές φορές την απαιτούμενη κουλτούρα τόσο στο χώρο της τέχνης τους αλλά και γενικότερα.

Πιστεύω ότι βασισμένοι στις παραπάνω σκέψεις και διαμορφωνοντας δημιουργικά και με διορατικότητα σε διαδικασίες, μεθόδους και τομείς όπου το ανθρώπινο στοιχείο της Τέχνης που εκφράζει την ολη φιλοσοφία, για τη σωστή Ανατροφή της ψυχής και τη μόρφωση των φυλάκων της Μουσικής Πολιτείας μας, βρισκόμαστε προς τη σωστή κατεύθυνση για τη διασφάλιση της πνευματικής μας κληρονομιάς και τη δημιουργία των συνθηκών εκείνων που θα εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των φωτεινών προσωπικοτήτων που θα φωτίζουν σ' αυτούς που θα ακολουθήσουν, ανοίγοντας νέους ορίζοντες.

Με ιδανικό την ύπαρξη ανεπτυγμένων πολιτικά, οικονομικά και πολιτιστικά, κοινωνιών, όπου οι πολίτες τους θα έχουν τη δυνατότητα ενασχόλησης με την Τέχνη γενικότερα και τη Μουσική ειδικότερα, κοινωνιών όπου η μουσική θα εκφράζει τους ρυθμούς τους οθώντας τες προς τα εμπρός, εύχομαι ο δρόμος μιας σύγχρονης μουσικής εκπαίδευσης να περνάει πάντα μέσα από τη διαμόρφωση κοινωνιών που θα είναι περισσότερο ανθρώπινες, αρα βαρύτερα και ουσιαστικότερα Μουσικές.

• • •

* Ο Περικλής Κούκος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1960 και σπούδασε στο Εθνικό Ωδείο, πιάνο με τον Τώνη Γεωργίου και Ανώτερα Θεωρητικά (Δίπλωμα Αρμονίας, Αντίστιξης, Ενορχήστρωσης και Φούγκας - Αρίστα με Διάκριση), με τον Δημήτρη Δραγατάκη.

Παρακολούθησε μαθήματα πιάνου στη Βιέννη με τον Walter Panhofer και σύνθεσης με τον Γ. Α. Παπαϊωάννου.

Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές σύνθεσης και διεύθυνσης ορχήστρας στη Royal Academy of Music στο Λονδίνο με υποτροφία της Ακαδημίας και του Ιδρύματος Α. Ωνάση απ' όπου αποφοίτησε με Α' Βραβείο και το μεταπτυχιακό δίπλωμα σύνθεσης (Advanced Course Certificate) καθώς και το Ανώτατο δίπλωμα της Ακαδημίας (DIP.R.A.M.).

Έχει γράψει 4 όπερες, έργα για ορχήστρα, μουσική δωματίου, τραγούδια, έργα για χορωδία και capella, έργα για σόλο όργανα, καθώς και σκηνική μουσική. Πολλά από τα έργα του έγιναν με αναθέσεις του ΥΠ.ΠΟ, του Μέγαρου Μουσικής Αθηνών, της Ε.Λ.Σ., του Εθνικού Θεάτρου, του Φεστιβάλ Αθηνών, της Βασιλικής Ακαδημίας Μουσικής του Λονδίνου, της Ε.Ρ.Α. (Α' και Γ' Πρόγραμμα) του DAAD (Ινστιτούτου Goethe), του μουσικού τμήματος του Δήμου Θεσ/νίκης, του Φεστιβάλ Ηρακλείου Κρήτης και από τον Ελληνικό Μουσικό Κύκλο. Έχει παρουσιάσει έργα του σε διάφορα φεστιβάλ, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Είναι καθηγητής πιάνου, Ανώτερων Θεωρητικών και Σύνθεσης στο Εθνικό Ωδείο και στο Ωδείο Αθηνών. Είναι μέλος του Δ.Σ. και έφορος της Ενωσης Ελλήνων Μουσουργών, πρόεδρος του συλλόγου Μ. Καλομοίρης και ανακηρύχθηκε HERMES FELLOW της Βασιλικής Ακαδημίας Μουσικής του Λονδίνου για το έτος 1989-1990.

(Τα έργα του εκδίδονται από το Μουσικό Οίκο Φ. ΝΑΚΑ)

• • •

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: ΜΙΑ ΑΦΟΡΜΗ ΓΙΑ ΝΑ ΡΙΞΟΥΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΑΣ

Για να ορίσουμε τη μουσική χρειάζεται να λάβουμε υπόψη μας τα ουσιαστικά γνωρίσματα: τη ρύθμιση σχέσεων και διαφορών που δημιουργούνται στην κοινωνία. Η λέξη μουσική μας φέρνει στο μυαλό διάφορες σημασίες, όπως ικανότητα, γνώση, καλλιτεχνία, καλές τέχνες, δεξιότητα, επάγγελμα. Πράγματι η μουσική είναι όλα αυτά και κάτι παραπάνω. Ας ξεκινήσουμε όμως τη θεωρησή μας από τούτο: η μουσική είναι τέχνη (τίκτω: γεννώ, δημιουργώ), δημιουργία, η οποία περιέχει μία εν γένει διαχρονικότητα. Η μουσική είναι δυνατό να χαρακτηρίσει μία εποχή, μία κοινωνία, να διασώσει και να μεταβιβάσει πληροφορίες από το παρελθόν στο παρόν γίνεσθαι. Ο άνθρωπος έχει ανάγκη τη μουσική. Τούτο δεν είναι ανεξήγητο. Αν κάνουμε μία ιστορική μουσική αναδρομή θα διαπιστώσουμε ότι η μουσική δημιουργία ήταν αλλά και παραμένει άρρηκτα δεμένη με την κοινωνία, με τους αγώνες και τις αγωνίες των ανθρώπων, με την παιδεία και τον πολιτισμό.

Εξετάζοντας την επίδραση της μουσικής τέχνης στον άνθρωπο, πρέπει να πούμε ότι συνιστά ένα είδος ερεθίσματος για την εξωτερική συναισθημάτων, επιδρά στο θυμικό, εγείροντος τόσο τις συναισθηματικές όσο όμως και τις καθαυτά λογικές διαδικασίες. Η μουσική μπορεί να ψυχαγωγήσει αλλά και να κριτικάρει, να σατιρίσει ανθρώπους, πράξεις, κοινωνικές καταστάσεις. Ο μουσικός όταν συνθέτει παράγει πνευματικό έργο προσβλέποντας στο εσωτερικό του ανθρώπου.

Από την αρχαιότητα η μουσική κατείχε σημαντική θέση στην εκπαίδευση αλλά και στη διαμόρφωση της ανθρώπινης προσωπικότητας.

Ήταν αναπόσπαστο κομμάτι της αρχαίας ελληνικής κοινωνίας, θεμελιώδης ακόμη και για την σωστή ανάπτυξη των νεαρών μελών της. Για τούτο παραθέτω από την Ποικίλη Ιστορία του Αιλιανού 2,39 το παρακάτω απόσπασμα: ... Κρήτες εκέλευον μανθάνειν τους παίδας τους ελευθέρους μετά τινός μελωδίας τους νόμους, ίνα ψυχαγωγούνται εκ της μουσικής και ίνα διαλαμπάνωσι αυτούς ευκολότερον τη μνήμη... (Οι Κρητικοί όριζαν τα ελεύθερα παιδιά με τη συνοδεία κάποιας μελωδίας να μαθαίνουν τους νόμους, για να διασκεδάζουν με τη μουσική και να τους συγκρατούν ευκολότερα στη μνήμη τους...). Τούτο δεν ήταν αποκλειστικό φαινόμενο της Κρητικής κοινωνίας αλλά και της Αθηναϊκής, Σπαρτιατικής, Θηβαϊκής, Μακεδονικής... Οι αρχαίοι μας πρόγονοι πίστευαν ότι ένα νεαρό μέλος που προετοιμάζεται να εισαχθεί ενεργά στην πολιτεία πρέπει απαραίτητα να έχει σχέση με τη μουσική, να διδαχθεί τη μουσική, εκτός της ρητορικής και της πολεμικής τέχνης. Η αρμονία της μουσικής σε συνδυασμό με την ρώμη και την ρητορική δη-

μιουργούσε ένα αρμονικά ανεπτυγμένο άτομο. Δεν ήταν αρκετό ένας νέος να γνώριζε μόνο τα κατορθώματα των προγόνων του, την ανδρεία, την αρετή, έπρεπε να γνωρίσει και τη μουσική αρμονία. Δεν είναι παράξενο το ότι πίστευαν πως η μουσική εξευγενίζει το ήθος του ανθρώπου και τούτο μας το μετέδωσαν. Η μουσική δημιουργία στην αρχαιότητα έπαιξε σημαντικό ρόλο. Αλλωστε τα δυο μεγαλύτερα ηρωικά έργα που έχουν σωθεί, η Ιλιάδα και η Οδύσσεια, δεν ήταν τίποτε άλλο παρά μουσικά, ποιητικά δημιουργήματα, τραγούδια που υμνούσαν τους ήρωες και τις πράξεις τους. Και αυτά τα τραγούδια που τόσο αοιδοί και τους νεαρούς γόνους άλλων λαών. Η μουσική δημιουργία είχε συνδεθεί άμεσα με τη μάθηση εκτός του ότι ήταν ένας τρόπος

διασκέδασης.

Κιθαρωδός.

Από τα χρόνια της Βυζαντινής κυριαρχίας αλλά ιδίως στην περίοδο της τουρκοκρατίας, αναπτύχθηκε ένα είδος μουσικής δημιουργίας, που σήμερα ονομάζεται δημοτική. Καί' αρχήν δεν ήταν ενταγμένη στην έντεχνη λαϊκή παράδοση, δεν ήταν τόκος μουσικής παιδείας, ούτε έφερε τη σφραγίδα του δημιουργού. Η δημοτική μουσική είναι το προϊόν μιας μακράς μουσικής παράδοσης, που εξελίχθηκε μέσα από προφορικές διαδικασίες. Βασικοί παράγοντες αυτής της μουσικής δημιουργίας είναι η αδιάκοπη συνέχεια που ενώνει το παρελθόν με το παρόν, οι παραλλαγές που ξεπηδούν από τη δημιουργική φαντασία του ατόμου ή της ομάδας, που σκοπό έχει να περιγράψει

ένα γεγονός, μια πράξη. Η δημοτική μουσική και τα τραγούδια της πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ένα κοινωνικό φαινόμενο. Με τη μουσική αυτή το ποιητικό κείμενο μετατρέπεται σε πράξη και αποκτά λειτουργία κοινωνική. Η λειτουργία αυτής της μουσικής συνδέεται με κάποια πράξη, πλαισιώνει κάποια πράξη, αποτελεί μια πράξη.

Η δημοτική μουσική και τα τραγούδια ενσωματώθηκαν στη λόγια παράδοση με αποτέλεσμα να οργανωθεί η μέληττός τους και σωρευθεί πλήθος φιλολογικών σχολίων που σαν σκοπό είχαν να ερμηνεύσουν τη λαϊκή παράδοση. Είναι όμως αυταπόδεικτη η λειτουργία της μουσικής αυτής, όπως και κάθε άλλης, εμφανίστηκε για να υμνήσει, να ψυχαγωγήσει, να περιγράψει, να κριτικάρει, να τέρψει, να διασώσει στοιχεία της κοινωνίας, να συνδεθεί με την παράδοση και τον πολιτισμό. Η ανακάλυψη της εθνικής λαϊκής παράδοσης είναι γέννημα της ευρωπαϊκής εθνικιστικής συνειδήσεως. Ουσιαστικά είναι μία προσπάθεια για εθνική ενότητα στους λαούς που δεν την είχαν αποκτήσει. Η εθνική αυτή συνειδηση περνά από την ανακάλυψη και ανάδειξη των εθνικών παραδό-

σεων, άρα και της δημοτικής μουσικής. Στο είδος αυτό της μουσικής ασκήθηκε και ασκείται πάρα πολύ αυστηρή κριτική, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος, που η λόγια παράδοση δεν μπόρεσε να σώσει, να ξεχαστεί. Αντιμετωπίστηκε και αντιμετωπίζεται δυσμενώς και ακόμη δεν έχει καταλάβει τη θέση που της ανήκει στην πολιτισμική μας ταυτότητα.

Σκόπιμο κρίνουμε να ασχοληθούμε και με μία άλλη κατηγορία της ελληνικής μουσικής δημιουργίας, που κατέχει ιδιαίτερη θέση στη μουσική μας ιστορία: τη ρεμπέτικη μουσική. Το είδος αυτό της μουσικής, το εξ ανατολών προερχόμενο, εμφανίστηκε στα τέλη του 19ου αι. ιδίως σε πόλεις που είχαν λιμάνι (Σμύρνη, Σύρος, Πει-

ραιάς, Θεσσαλονίκη). Το τραγούδι στην αρχή είναι μονοφωνικό με την υπόκρουση μπαγλαμά και μπουζουκιού. Η μουσική αυτή έχει χαρακτήρα μοιρολατρικό και απαισιόδοξο και απευθύνεται κυρίως στο προλεταριάτο των αστικών κέντρων. Θεωρήθηκε περιθωριακή και για μεγάλο διάστημα βρέθηκε πράγματι στο περιθώριο, όπως και οι φορείς της. Κατά τη δεκαετία '40-'50 βρέθηκε στην ακμή της, ενώνοντας όλους τους Έλληνες για την επίτευξη ενός σκοπού: της απελευθέρωσης. Βήμα - βήμα αποκτά πανελλήνια αποδοχή εκφράζοντας όχι μόνο τα βάσανα των εργαζομένων και των προσφύγων αλλά όλη την ελληνική κοινωνία. Η εμπορευματοποίηση της ρεμπέτικης μουσικής οδήγησε στην αλλοίωση: η ορχήστρα μεγαλώνει, μπαίνουν άλλα όργανα, μπαίνει η πολυφωνία στο τραγούδι. Ο χαρακτήρας του αρχίζει σταδιακά να αλλάζει, χωρίς ιδιαίτερους προσανατολισμούς, είναι όμως κερδοφόρο για τις δισκογραφικές εταιρίες. Δεν παύει όμως να ανήκει στην έντεχνη μουσική μας παράδοση, φέροντας την υπογραφή του εκάστοτε δημιουργού, συστηματοποιημένη, ώστε να είναι καταγραμμένη μουσική δημιουργία. Η μουσική αυτή συνδέθηκε άρρηκτα με την κοινωνία της εποχής και βασίστηκε στην καταγραφή και περιγραφή των αγωνιών, των αγώνων, των παθών. Αποτύπωσε με τρόπο μοναδικό το γίνεσθαι της εποχής και της κοινωνίας, κυριαρχώντας ως εκφραστής των ανθρώπινων πνευματικών και υλικών ανησυχιών.

Ο πολιτισμός μας είναι ένα συνεχές και δεν συνίσταται μόνο στα αρχαιοελληνικά ευρήματα, άλλωστε τα περισσότερα κάποιοι φρόντισαν να τα κάνουν κτήμα τους. Η παράδοσή μας διασώζει αξίες, ήθη και έθιμα, που υπάρ-

χουν σ' αυτόν τον τόπο για χιλιετίες, η μουσική συμπορεύεται και αποτελεί παράγοντα ενισχυτικό για τον πολιτισμό μας. Κάποτε πρέπει να τον γνωρίσουμε ουσιαστικά, να τον σεβαστούμε και μαζί μ' αυτόν να σεβαστούμε τη μουσική μας.

Ας έλθουμε και στη σημερινή μουσική πραγματικότητα. Το πρώτο πράγμα που διαπιστώνουμε είναι ότι η μουσική δημιουργία έχει συνθεθεί άμεσα με την εμπορικότητα. Μουσικές δημιουργίες υπάρχουν αλλά κατατίθενται στο βωμό του εμπορίου. Σήμερα οι μουσικές συνθέσεις εκπληρώνονται αβίαστα, χωρίς ιδιαίτερους προσανατολισμούς. Η μουσική έχει επιφάνεια και όχι βάθος και μόνο σκοπό την πρόσκαιρη τέρψη. Η πολιτιστική της πρόεκταση δεν υφίσταται και κυρίως δεν χαρακτηρίζεται από διαχρονικότητα. Σήμερα έχουμε περισσότερους τραγουδοποιούς παρά μουσικούς. Η ποίηση έχει διαχωρίσει πλήρως τη θέση της, δεν συμβαδίζει πνευματικά με τη μουσική δημιουργία. Σήμερα γράφονται τραγούδια που υποτίθεται ότι εκφράζουν τις αγωνίες της κοινωνίας μας αλλά ποιές είναι αυτές οι αγωνίες; Η αγωνία για πλουτισμό, τα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα, οι εξευτελιστικές για τον πολιτισμό και την εθνική μας υπόσταση κλοπές; Μήπως δεν ξέρουμε τι μας γίνεται; Αραγε είναι σε θέση η μουσική δημιουργία αυτού του τύπου να εκσφενδονίσει λιβελλούς εναντίον εκείνων που αμφισβητούν την πολιτιστική μας κληρονομιά, μπορεί να την διατηρήσει; Φοβούμαστε πως όχι. Είμαστε μια κοινωνία που άκριτα μιμείται και τρώγει όλα τα έτοιμα που προσφέρει η "φωτοδότρα" Ευρώπη και η ονειρεμένη Αμερική. Το ίδιο κάνουμε και με τη μουσική μας. Μας έzwσαν από παντού όλα τα άτεχνα μουσικά δημιουργήματα και γίναμε κακοί μιμητές, δημιουργώντας με τη σειρά μας κακέκτυπα, άτεχνα "μουσικά" δημιουργήματα, με τα οποία διασκεδάζουμε κι από πάνω. Όταν γενικά η παιδεία μας έχει χάσει το σκοπό της είναι φυσικό και η μουσική παιδεία να είναι ανύπαρκτη, η πολιτισμική αξία της μουσικής να είναι άγνωστη και η κοινωνία να ψάχνει για προσανατολισμούς γενικώς.

"Συγγνώμη για την άμυνα", ονόμασε ο Γ. Νταλάρας τον καινούργιο του δίσκο και τραγουδά τον επίκαιρο στίχο του Κ. Τροπολίτη στο "Ανεμολόγιο"... έβγαλε βρώμα η ιστορία ότι ξωφλήσαμε...". Ίσως να είναι κι έτσι...

Νίκος Ρουσάκης

Οικία Σαράφογλου

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΦΡΑΓΙΖΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τρεις είναι στη Βέροια οι παραδοσιακές συνοικίες που διατηρούν σε μεγάλο βαθμό τη φυσιογνωμία τους και έχουν κυρηχθεί "διατηρητέα ιστορικά σύνολα" χρήζοντα ιδιαίτερης προστασίας.

Οι συνοικίες αυτές είναι: η Εβραϊκή συνοικία της Βέροιας - Μπαρμπούτα, η Συνοικία της Παλιάς Μητρόπολης - Παναγίας Δεξιάς και η συνοικία Κυριώτισσας.

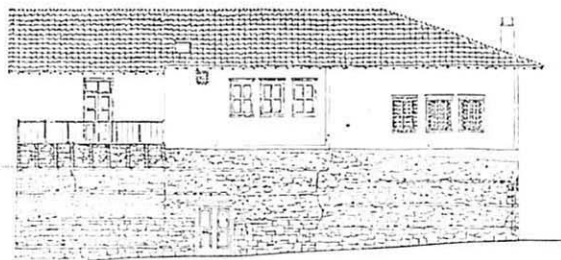
Από τις μελέτες που υλοποιήθηκαν από το Δήμο Βέροιας και αφορούν την αποκατάσταση των κτισμάτων σ' αυτές τις περιοχές, σημαντικότερη είναι αυτή που ετοιμάζει το αρχοντικό Σαράφογλου για τη στέγαση του Λαογραφικού Μουσείου της πόλης. Η αποκατάσταση περιλαμβάνει την ανοικοδόμηση του "καλού οντά" που είχε αφαιρεθεί από Γάλλους στρατιωτικούς στον Α' παγκόσμιο πόλεμο και την επαναφορά στην αρχική της μορφή της ευρύτατης σάλας με τις υπερυψωμένες στοές.

Η σάλα και τα δωμάτια του ορόφου θα αποτελέσουν τους κύριους εκθεσιακούς χώρους, ενώ στους ημιυπαίθριους χώρους του ισόγειου θα εκτεθούν γεωργικά εργαλεία και εξαρτήματα οικοτεχνίας.

Το κτίριο μετά την ολοκλήρωση των εργασιών θα γίνει ένα ζωντανό κέντρο με τη διαμόρφωση χώρων για περιοδικές εκθέσεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις, αναψυκτήριο και χώρους πολλαπλών χρήσεων για τους κατοίκους της περιοχής και της πόλης.

Ιστορική και τυπολογική εξέλιξη

Το αρχαιότερο από τα έγγραφα που διαθέτουμε σχετικά με το σπίτι και την οικογένεια Σαράφογλου με το

Όψη προς την οδό Ιεραρχών πριν την αποκατάσταση

οποίο μπορούμε να χρονολογήσουμε την αρχική κατασκευή, είναι ένα έγγραφο μεταβίβασης ιδιοκτησίας του 1766. Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται ότι αγοράστηκε σπίτι, γεγονός που μας οδηγεί να υποθέσουμε ότι ο αρχικός πυρήνας του σπιτιού προϋπήρχε της χρονολογίας.

Πράγματι ο προσανατολισμός και η μορφή της εκκλησίας (Βαλτεσινή) που υπάρχει στο εσωτερικό του οικοδομικού τετραγώνου στο οποίο βρίσκεται το αρχοντικό έχει άμεση σχέση με τη διάταξη των γύρω κτισμάτων του ιδίου Ο.Τ. γεγονός το οποίο σημαίνει ότι εκκλησία και γύρω κτίσματα αποτελούσαν ένα αρμονικό σύνολο από την αρχή. Από τη χρονολόγηση της εκκλησίας (παλαιότερη του XVII αιώνα), μπορούμε να υποθέσουμε ότι ολόκληρο το Ο.Ι (μακαλάς) σχημάτιζε μια οικιστική ενότητα κατά τη διάρκεια του XVII αιώνα ίσως και νωρίτερα.

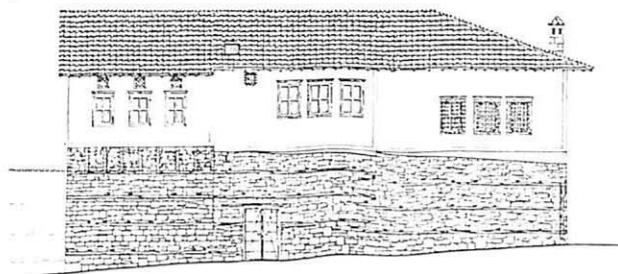
Στην περίοδο αυτή (XVII αιώνας και αργότερα) ήταν κοινή συνήθεια για τον αγοραστή του σπιτιού να επιφέρει ορισμένες τροποποιήσεις στο υπάρχον σπίτι. Συχνά κατεδάφιζε τον πρώτο όροφο (ξύλινη κατασκευή διατη

ρώντας τους πέτρινους τοίχους του ισόγειου και τους χρησιμοποιούσε σαν βάση για το νέο κτίσμα.

Δεν γνωρίζουμε την οργάνωση του παλαιού σπιτιού πριν την μεταβίβαση της κυριότητας στον Γ. Καμπουρονίκο και γι' αυτό θ' αρχίσουμε την ανάλυση από την

εποχή αυτή (XVII αιώνας).

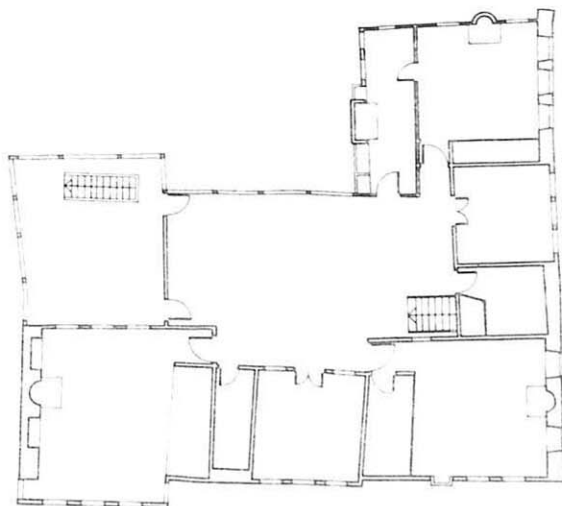
Οι ασχολίες του Γ. Καμπουρονίκου ήταν κυρίως γεωργικές. Απ' όσο γνωρίζουμε όμως από ένα τουρκικό έγγραφο του XIX αιώνα, είχε άδεια παραγωγής και διάθεσης κρασιού. Ήδη από την περίοδο αυτή το σπίτι διακρίνεται από τα υπόλοιπα του Ο.Τ. έχοντας τρία δωμάτια στον όροφο, με την τυπική διάταξη των αρχοντικών της Βέροιας, ενώ τα υπόλοιπα διατηρούσαν τον λαϊκό τους χαρακτήρα (διατεγμένα εν σειρά). Το αρχοντικό διέθετε δύο κύρια δωμάτια για το χειμώνα με τζάκια και ένα για το καλοκαίρι στο κέντρο. Υπήρχαν δύο εισοδοί στο ισόγειο, γεγονός που μας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι το κτίριο προέκυψε από την ενοποίηση δύο μικρότερων σπιτιών πράγμα αρκετά κοινό στα Βεροιώτικα αρχοντικά (είναι γνωστό άλλωστε ότι ο XVII αιώνας είναι η περίοδος διαμόρφωσης των πλουσιών οικογενειών στην πόλη). Ο χαρακτήρας του σπιτιού ήταν

Όψη προς την οδό Ιεραρχών μετά την αποκατάσταση

γεωργο-βιοτεχνικός, όπως και οι ασχολίες του ιδιοκτήτη παραγωγή και διάθεση κρασιού).

Στην αρχή του XIX αιώνα, ο έμπορος Πετρα νυμφεύεται την μοναδική κόρη του Καμπουρονίκου και εγκαθίσταται στο σπίτι. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής (XIX αιώνας ο Πετρά ήταν ένας από τους σπουδαιότερους εμπόρους της πόλης. Από τα έγγραφα που διαθέτουμε γίνεται φανερό ότι είχε εμπορικές σχέσεις με τους σημαντικότερους πολίτες της Βέροιας (Σιόρ Μανολάκη, Ρακταδίη η δε σύζυγός του, έκανε δωρεές στη Μητρόπο-

Κάτοψη του κύριου εκθεσιακού χώρου στον οροφο

λη).

Ο Πετρά επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο σπίτι κατα-
δαφίζει τους σταύλους και στο ισόγειο δημιουργεί νέες
αποθήκες. Στον όροφο επεκτείνεται το σπίτι δημιουργώ-

ντας νέα δωμάτια. Κλείνει με ανασυρόμενα μεγάλα πα-
ράθυρα τον ημιυπαίθριο χώρο του ορόφου (χαγιάτι) δη-
μιουργώντας τη μεγάλη σάλα και διακοσμεί τον
εσωτερικό της χώρα.

Είναι αξιοσημείωτο ότι στις παραπάνω τροποποιήσεις
υιοθέτησε τους ίδιους τυπολογικούς κανόνες (δύο δω-
μάτια με τζακι και ένα για το καλοκαίρι στο κέντρο). Δη-
λαδή τρεις χώρους προς το δρόμο με την ίδια συμμετρι-
κή διάταξη.

Το 1870 ο Σαράφογλου νυμφεύεται τη μοναδική κόρη
του Πετρά, Ελένη και εγκαθίσταται στο σπίτι. Ο Σαρά-
φογλου είναι έμπορος, ιδιοκτήτης μύλου και γεωργικών
εκτάσεων. Η οικογένεια Σαράφογλου είχε 7 παιδιά, ένα
από τα οποία είναι η σημερινή ιδιοκτήτρια του σπιτιού,
Ευδοξία Σαράφογλου γεννηθείσα το 1893, μοναδική εν
ζωή απόγονος της οικογένειας.

Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου,
τμήμα του σπιτιού χρησιμοποιήθηκε από Γάλλους αξιω-
ματικούς. Κατά την περίοδο αυτή, γίνονται ορισμένες
τροποποιήσεις στον όροφο κυρίως, όπως φαινονται και
στις φωτογραφίες της εποχής που έχουμε στη διάθεσή
μας. Με την αποχώρηση των συμμαχικών δυνάμεων οι
εν λόγω αξιωματικοί πήραν μαζί τους τμήματα και διακο-
σμικά στοιχεία της οροφής, διακοσμημένοι φεγγίτες,
τζακι). Ετσι το σακνασί μετατρέπεται σε μπαλκόνι. Το
1922 όταν οι πρόσφυγες ήρθαν στη Μ. Ασία, το σπίτι
χρησιμοποιήθηκε σαν τόπος προσωρινής εγκατάστασης
προσφυγικών οικογενειών. Κατά τη διάρκεια αυτής της
τελευταίας περιόδου του XX αιώνα, έγιναν ορισμένες
νέες τροποποιήσεις οι οποίες αλλοίωσαν σημαντικά το
χαρακτήρα του σπιτιού (διαίρεση δωματίων - νέα κου-
φώματα με παντζούρια, κλείσιμο παλιών ανοιγμάτων
κλπ).

Το 1975 το σπίτι χρησιμοποιείται από το Δήμο για πο-
λιτιστικές εκδηλώσεις (έκθεση παραδοσιακών έργων τέ-
χνης κλπ).

Το 1983 η κυρία Σαράφογλου δωρίζει το αρχοντικό
στο Δήμο για να αποκατασταθεί και να χρησιμοποιηθεί
σαν μουσείο και πολιτιστικό κέντρο της πόλης.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΟΜΦΟΡΜΙΣΜΟΥ, Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

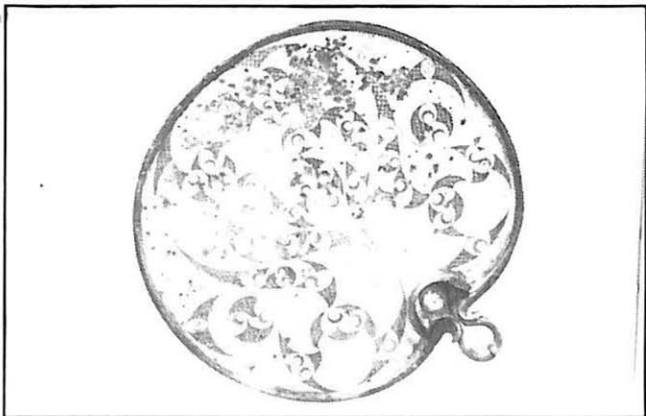
Του Κώστα Ζώκου

Με το άρθρο, γραμμένο αρκετά περιληπτικά, χωρίς ιδιαίτερες αναφορές σε παραδείγματα και απόψεις άλλων συγγραφέων λόγω του περιορισμένου χώρου, επιχειρείται η διατύπωση της άποψης πως το σύστημα πόλη και ο θεσμός σχολείο μπορούν να αποτελέσουν ένα δρόμο υπέρβασης του παγκόσμιου κομφορμισμού που επιβάλλεται.

Στο πρώτο μέρος καταγράφεται η εικόνα που σήμερα φαίνεται να παρουσιάζει η κοινωνία και οι τάσεις που εμφανίζονται κατά την εξέλιξη της, ενώ στο δεύτερο, το οποίο θα δημοσιευθεί αργότερα, θα παρουσιαστεί ο ρόλος του σχολείου σήμερα, καθώς και ο ρόλος που θα μπορούσε να παίξει αυτό ενταγμένο στο σύστημα πόλη, για την μια υπέρβαση που θα προφυλάξει το άτομο - πρόσωπο από την αλλοτρίωση του σε άτομο - ιδιώτη.

ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

Μερικά βήματα πριν από τη καινούργια χιλιετία η εικόνα που προβάλλεται στο σύνολο της ανθρώπινης πραγματικότητας για την κατάσταση του εαυτού της, είναι μια εικόνα σύγκρουσης οδύνης, καταστροφής, υποβάθμισης της ίδιας της ύπαρξης της. Η εικόνα αυτή της διάλυσης, γίνεται προσπάθεια να παρουσιάζεται διαρκώς στα μάτια

και στη ψυχή ολο και περισσότερων ανθρώπων, ολο και με μεγαλύτερη ένταση, από όσο το δυνατό περισσότερες οπτικές γωνίες, ώστε να μην υπάρχει περίπτωση να αφήσει κάποιον ανεπηρέαστο. Μέσα σ' αυτή το άτομο - άνθρωπος δεν φαίνεται να έχει καμία αξία. Είναι κάτι που είτε υπάρχει, είτε δεν υπάρχει δεν έχει και μεγάλη σημασία. Το μόνο που φαίνεται να έχει σημασία είναι η αποκάλυψη της μικρότητας του ενός και της μεγαλωσύνης του συστήματος ενός κέντρου που επιβάλλει, ελέγχει, κυριαρχεί.

Η υπέρβαση της κατάστασης των περιορισμένων και διαφορετικών κρατικών οντοτήτων, προβάλλεται συνεχώς σαν μονόδρομος που οδηγεί στην επικράτηση μετασχηματισμών, των ευρύτερων κύκλων ΕΟΚ, Ευρώπη, Παγκόσμια Κοινότητα και άλλων που αναφέρονται σε μακρινές για μας περιοχές της Αμερικής και της Απω - Ανατολής. Αν παρακολουθήσει κάποιος και τις κινήσεις που γίνονται στο παγκόσμιο σκηνικό θα πρέπει να προβληματιστεί για το αν ακόμη και η ΕΟΚ ή η Ενωμένη

Ευρώπη, θα αφεθούν να αποτελέσουν μετασχηματισμό με ξεχωριστή οντότητα και διαφορετικό από άλλους ή δεν θα επιχειρηθεί να ενταχθούν σε ακόμη μεγαλύτερο σχήμα που θα ελέγχεται από αλλού. Η προσπάθεια επιβολής στην Ευρώπη του ρηνγκανισμού με το σχήμα του

Θατσερισμού, που τόσο ανόητα μερικά ελληνικά "ευρω-λυγούρια" προσπαθούν να επιβάλλουν και στην Ελλάδα "γιατί σ' ολο τον κόσμο αυτό συμβαίνει", συνοδεύεται από θέσεις που αφήνουν ανοικτό το δρόμο για την ένταξη του σχήματος της Αμερικής μέσα στο το μετασχηματισμό ΝΑΤΟ στα Βαλκάνια και η με κάθε τρόπο προσπάθεια να διατηρηθεί αναμένη η φωτιά του πολέμου στην περιοχή, αποκαλύπτει την δραματική έλλειψη της ευρωπαϊκής ηγεσίας και προσπαθεί να επιβάλει την υποταγή της Ευρώπης, περνώντας από την κερκόπορτα που ο νεοφιλελευθερισμός άφησε ανοικτή, σε ευρύτερο μετασχηματισμό. Ακόμη και το "πραξικόπημα" της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, που τόσο μυστήρια έγινε οδηγώντας σε αποτυχία τη Συνθήκη της Ένωσης των χωρών της πρώην ΕΣΣΔ και που επέτρεπε ωστόσο τον κ. Γελτσιν, τον καίδεμένο της Αμερικής, να μεταδίδει τα μηνύματα του από τα μέσα πληροφόρησης και να εκφωνεί ανεμποδιστά τους λόγους του πάνω από τα άρματα μάχης, ενώ ταυτόχρονα κρατούσε φυλακισμένο τον κ. Γκορμπατσώφ μπορεί να οδηγήσει σε σκέψεις για προσπάθεια υποταγής και αυτού του μεγάλου χώρου της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στο ίδιο ευρύτερο μετασχηματισμό. Τα φαινόμενα του κοντά σε μας γεωγραφικού χώρου μαρτυρούν τη θέση του επικυρίαρχου κέντρου και την υποταγή σ' αυτό, προς το παρόν τουλάχιστον των "τοπικών ηγεσιών".

ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

Το πέρασμα σε μεγάλα σχήματα κοινωνικής οργάνωσης απαιτεί τον κατάλληλο μετασχηματισμό των ατόμων - πολιτών ώστε να βοηθήσουν στην επιβολή και μετά να υπηρετήσουν αυτά τα σχήματα. Πρέπει να επιβληθεί μια κατάσταση ομοιομορφίας στη σκέψη και στη συμπεριφορά, μια κατάσταση συμμόρφωσης σε εντολές οι οποίες να φαίνονται πως απευθύνονται στο κάθε άτομο ξεχωριστά, μια κατάσταση με αδύνατες οριζόντιες επικοινωνίες μεταξύ των ατόμων και ισχυρές εξαρτήσεις του κάθε ατόμου με το κέντρο του ελέγχου και των εξουσιών.

Υπηρεσίες προς τη κατεύθυνση αυτή προσφέρουν ήδη οι μηχανισμοί προπαγάνδας της πραγματικότητας που επιβάλλεται. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.), το σχολείο και οι εταιρίες χρησιμοποιούνται ήδη σαν μηχανισμοί που θα βοηθήσουν το πέρασμα σε μεγάλα σχήματα κοινωνικής οργάνωσης, όπου το άτομο - πρόσωπο ολο και σε μεγαλύτερο βαθμό και με ολο και γρηγορότερους ρυθμούς θα μετασχηματίζεται σε άτομο - μάζα, μέρος των γιγάντιων σχηματισμών. Η γη είναι σήμερα καλυμμένη από ένα δίκτυο το οποίο γίνεται ολο και πιο πυκνό, πληροφώρας την οποία τα Μ.Μ.Ε. αφού την επεξεργαστούν κατάλληλα την διοικετούν στους αποδέ

κτες της. Το σχολείο με τη σειρά του και με διαφορετικό τρόπο, αφού και αυτο επεξεργαστεί κατάλληλα την πληροφώρα, οδηγεί σ' αυτή τις ομάδες των νεοανθρώπων που έχει σαν στόχο να ολοκληρώσει. Οι εταιρίες τέλος, επεκτείνουν την προσπάθεια διάδοσης της επεξεργασμένης πληροφώρας με τις δικές τους μεθόδους και σε περιοχές όπου το σχολείο είναι δύσκολο να επιδράσει.

Οι μηχανισμοί προπαγάνδωσης βοηθούν σε μια απευθείας εξάρτηση των πιο απλών μονάδων της "κοινωνίας" από την εξουσία, όπως και αν εμφανίζεται. Η εξάρτηση οδηγεί το άτομο - μάζα να αισθάνεται ολοκληρωμένο στο μονοδιάστατο σχήμα άτομο - εξουσία, ένα σχήμα που ολο και θα ενισχύεται, θα ενσωματώνεται στην αυριανή "κοινωνία" και θα αποτελεί μια και-

νούργια αξιά το βίωμα της οποίας θα είναι κριτήριο ένταξης στη νέα "κοινωνική" δομή. Οι ίδιοι αυτοί μηχανισμοί με ολο και πιο σύνθετες παρεμβάσεις στη σημαντική κοινωνική συγκρότηση, προβάλλουν το γιγάντιο του μελλοντικού σχήματος, τη δύσκολη κατανόηση του, τη πολυπλοκότητα του. Σε αντιδιαστολή επιβάλλουν για το άτομο την εικόνα μιας μονάδας απομονωμένης, περιορισμένης ή και μηδενικής ακόμη σημαντικότητας σε σχέση με το τεράστιο, περιορισμένης δυνατότητας αντίληψης των μεγασχημάτων. Το αποτέλεσμα είναι ολο και μεγαλύτερες ομάδες ατόμων να ενσωματώνουν την αντίληψη πως είναι αδύναμες να παρέμβουν στο διαρκώς μεταλλομένο κοινωνικό και οικονομικό γίγνεσθαι και να μένουν μακριά ακόμη και από κάθε προσπάθεια επιρρασμού της δομής ή της λειτουργίας της αυριανής πραγματικότητας. Διαμορφώνεται έτσι μια νέα κοινωνική πραγματικότητα. Αυτή της μικρότητας, της απαθείας και της αποδοχής. Αποδοχή της ήττας. Αποδεχόμαστε ότι είμαστε μικροί, ότι δεν έχουμε τα μέσα, ότι δεν έχουμε τις δυνάμεις και έτσι δεν αγωνιζόμαστε, δεν επιχειρούμε την υπέρβαση, αφηνόμαστε στη παράλυση που επιφέρουν τα κάθε λογής κοινωνικά ναρκωτικά. Παραιτούμαστε.

Σήμερα υπάρχει διάχυτη στην ατμόσφαιρα μια αίσθηση συνολικής παράλυσης της κοινωνίας. Η εικόνα είναι γνωστή στον καθένα μας και φαίνεται ίδια σ' όλα τα επίπεδα με τα οποία προβάλλεται η κοινωνία μπροστά μας. Η αποδιοργάνωση εμφανίζεται να έχει μάλλον κερδίσει τη μάχη και αποσύνθεση του κοινωνικού ιστού βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Η επικράτηση του ατόμου - ιδιώτη, βασικός συστατικό της μάζας, όσο περνάει ο καιρός ενισχύεται και ιδιώτης, σύμφωνα με το λεξικό, σημαίνει, ψυχιατρικός τουλάχιστον, άτομο που πάσχει από ιδιοτελεία, δηλαδή ηλίθιος.

ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΕΙΣ

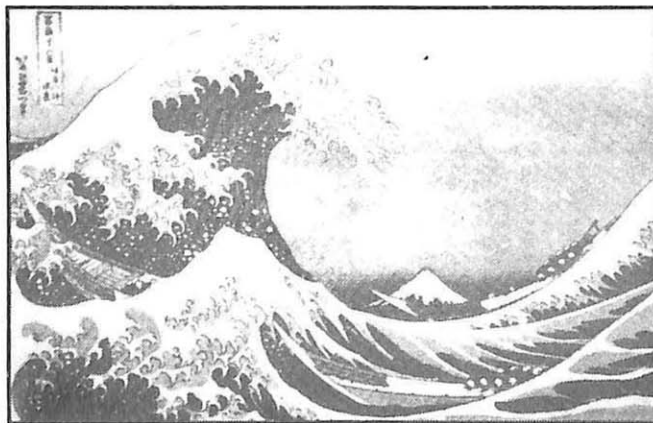
Η κατάσταση η οποία επιβάλλεται ήδη αποκαλύπτεται πως χαρακτηρίζεται, όσον αφορά την κοινωνική συγκρότηση, από τη πολύ μεγάλη απονεύρωση του υπάρχοντα κώδικα συμπεριφοράς, γειννίας, συνεννόησης και συνύπαρξης, στοιχεία δηλαδή που δομούν αυτό το σύστημα, με αποτέλεσμα να το καταστήσουν ανενεργό. Η εξουσία ενισχύει αυτή την κατάσταση και βοηθάει στην κυριαρχία της, την κοινωνία, να επιβάλλει τις λειτουργίες και τις συμπεριφορές της και να τη διατηρεί σε καταστάσεις άγνοιας όσον αφορά τις μεθόδους δράσης, τις επιθετικές μεθόδους επιβίωσης, να την οδηγεί δε σε αμυντικές κινήσεις απέναντι σ' αυτό που την απειλεί και που η ίδια άλλωστε γέννησε, ανέπτυξε και αναπαρήγαγε: το σύστημα.

Το άτομο - πολίτης έχει σαν ένα από τα χαρακτηριστικά της λειτουργίας του την ανάπτυξη ενός οριζόντιου, πολυδιάστατου δικτύου αλληλεπίδρασης προς το περιβάλλον και τον εαυτό του. Μέσα από το δίκτυο αυτό, με μια καοτική ροή πληροφορίας που χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, το άτομο - πολίτης προχωράει σε μια επόμενη υπερβία στο άτομο - πρόσωπο, άτομο με ολιστική αντίληψη του εαυτού του, του χώρου και του χρόνου της ύπαρξης στη διευρυμένη σε σχέση με το τώρα μορφή, δομή και λειτουργία της. Η κοντική εικόνα του πολυδιάστατου δικτύου αλληλεπίδρασης εμφανίζει ένα κέντρο αποδοχής και επεξεργασίας της πληροφορίας, το άτομο. Από μια ευρύτερη οπτική γωνία όμως, η εικόνα δεν εμφανίζει κανένα κέντρο, αφού το κάθε της περιορισμένης οπτικής γωνίας κοντικής εικόνας, αποτελεί στοιχείο περιβάλλοντος άλλων παρομοίων μονάδων. Έτσι δημιουργείται ένα ζωντανό σύνολο, μέρος ενός άλλου ευρύτερου συνόλου το οποίο με τη σειρά του δεν είναι παρά μέρος άλλων μεγασυνόλων που αποτελούν το όλο, που και αυτό με τη σειρά του δεν μπορεί να γίνει κατανοητό, άρα και κατά μια έννοια να φανεί πως υπάρ-

χει χωρίς το στοιχείο από το οποίο ξεκινήσαμε, το άτομο - πρόσωπο.

Μια τέτοια δικτύωση είναι ευκολα κατανοητό πως πάρα πολύ δύσκολα μπορεί να ελεγχθεί και να οδηγηθεί σε ορισμένες συμπεριφορές. Μπορεί όμως να καταστραφεί αν υπάρξει επίδραση μακροχρόνια, διαρκή και πολύπλευρη, στο στοιχείο που αποτελεί φορέα συνειδησίας του συνόλου, στο άτομο. Με μια τέτοια επίδραση επιχειρείται να καταστραφεί ο οριζόντιος ιστός που προσδιορίζει και κρατά ζωντανό το σύνολο και η επιχείρηση αυτή προς το παρόν τουλάχιστον στέφεται από επιτυχία.

Τον διαλυμένο οριζόντιο πολυδιάστατο ιστό φαίνεται πως γίνεται προσπάθεια να τον αντικαταστήσει ένας μονοδιάστατος ιστός που πιο συγκεντρωτική κεντρική εξουσία. Οι μηχανισμοί προπαγάνδωσης και συμμόρφωσης παίζουν πολύ καλά το ρόλο τους προς την κατεύθυνση αυτή. Όσο διαλύεται ο οριζόντιος ιστός μεταξύ των ατόμων, τόσο ισχυροποιείται ο ακτινωτός μονοδιάστατος ιστός και το σημείο ελέγχου του, η κεντρική εξουσία, αφού επιβάλλει μια μονοδιάστατη ροή στη πληροφόρηση. Η πληροφόρηση, που σαν νέφος τυλίγει ολο τον χώρο χρόνο μας, συλλέγεται, ελέγχεται επεξεργάζεται και κατευθύνεται σε μια μονής κατεύθυνσης πορεία, από το κέντρο προς το κάθε άτομο ξεχωριστά. Οι κτήτορες των μέσων ελέγχου και επεξεργασίας της πληροφορίας, της σύγχρονης λεγόμενης τεχνολογίας, φαίνεται να επιβάλλουν μια ροή που ξεκινά από το ισχυρό απρόσωπο κέντρο ελέγχου, οδηγείται στους μηχανισμούς προπαγάνδωσης, εκεί συνδέεται με στοιχεία από την αντικειμενική πραγματικότητα και μετά κατευθύνεται είτε απευθείας σε κάθε άτομο, είτε σε ομάδες, να προωθεί το άτομο - ιδιώτη, να προβάλλει την παθητικότητα και την ελάχιστη δράση και να το κάνει καλό δέκτη της μονοδιάστατης επεξεργασμένης πληροφορίας. Μια τέτοια κατάσταση κυριαρχεί, μετατρέπεται σιγά - σιγά σε κανόνα της καινούργιας κοινωνίας έτσι ώστε η αποδοχή της να αποτελεί κριτήριο ένταξης σ' αυτήν. Σε βοήθεια της κυριαρχίας της κατάστασης, προβάλλεται έντονα η πώση αυτή και επιχειρείται αντικατάσταση των στοιχείων αυτών με άλλα τα οποία θα φέρουν πιο κοντά την ανθρωπότητα στην κατάσταση ομοιομορφίας και συμμόρφωσης που είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση της κυριαρχίας του μονοδιάστατου κεντρικού ιστού.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Το σχολείο, ένας από τους μηχανισμούς προπαγάνδωσης, φαίνεται πως οδηγεί σε μερικά τουλάχιστον σημεία τη πώση της προηγούμενης κατάστασης, ίσως και το θάνατο της ίδιας του τη ύπαρξης. Η Ελλάδα φαίνεται πως αποτελεί μια πηγή ήπιας, προς το παρόν, διαταραχής της πορείας του συστήματος κοινωνία από το πολυδιάστατο, στο κεντρικά ελεγχόμενο μονοδιάστατο σχήμα της. Με τον συνδυασμό αυτών μπορεί να υπάρξει υπερβία της πορείας προς την ισορροπία του θανάτου, τον κομπορμισμό. Ιδωμεν.

ΟΤΑΝ Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ηδη από τον εισαγωγικό τίτλο του σημειώματος τεκμαίρω ότι στην καθημερινή του μορφή ο αθλητισμός αποτελεί, ή εν πάσει περιπτώσει οφείλει να αποτελεί, μια αόρατη έκφανση του απλησiasτου όρου Τέχνη.

Βέβαια θα ήταν παράδοξο από τον όποιο πρωταθλητή ή υπεραθλούμενο κάτοχο των διαπλανητικών ρεκόρ, να επιθυμεί να συγκριθεί με τους μεγιστάνες των τεχνών. Και βέβαια δεν τολμώ να κάνω την παραμικρή ονομαστική αναφορά φοβούμενος να χαρακτηριστώ δημόσια άτεχνος ή απαίδευτος επί των εικαστικών - πράγμα που ασφαλώς συμβαίνει στην πραγματικότητα.

- Το ορθό είναι να θεωρήσουμε, μάλλον αβίαστα, πως σήμερα πια τέχνη επιτελούν και υπηρετούν αποκλειστικά οι απλοί, άδολοι, άσπιλοι, ανώνυμοι εργάτες του αθλητισμού. Υποχρεωτικά αποκλείονται τα τρισεγγέθη ονόματα, οι στάρ και οι πρωτοσέλιδοι, τους οποίους άλλωστε και ποτέ δεν πρόκειται να τους δικαιώσει καμία Ιστορία και καμία επερχόμενη γενεά.

Κι όταν μιλάμε για ανώνυμους εργάτες, πρόκειται για τον ανήλικο καλαθοσφαιριστή που ώρες καλλιεργεί ταυτόχρονα σώμα και σκέψη για την εφαρμογή μιας κίνησης. Πρόκειται για τον αθλητή με ειδικές ανάγκες που διατηρείται εν ζωή με οξυγόνο το όραμα της προσπάθειας για την - αδιάφορο για αυτόν αν είναι αντιοικονομική - επιτυχία. Πρόκειται για τον ερασιτέχνη δρομέα που δάμασε την απόσταση του μααραθωνίου, αφιερώνοντας το διάστημα της κόπωσης σε μια αφηρημένη ταξινόμηση της ψυχικής του ισχύος, προσανατολισμένος μόνον στην υπέροχη αίσθηση του τερματισμού.

Δεν επιθυμώ καθόλου να αναλωθώ στα στερεότυπα κλισέ των αρχαιοελληνικών ρητών, που τελικά παπαγαλίζουν τα αδόκιμα κελιά μας, και στο τέλος τέλος δεν τηρήσαμε ποτέ συνειδητά. Η τέχνη του αθλητισμού στην σύμπασα μυθική και αρχαία Ελλάδα, από τους Μακεδονούς ως τους υπηκόους του Μίνωα, ήταν έκφραση ζωής. Ήταν παράλληλα ναρκισσισμός και εξουσία, ήταν ταυτόχρονα αιτία και αφορμή. Ο αθλητισμός αποτελούσε λόγο προσωρινής παύσης των πολέμων όχι γιατί στο ενδιάμεσο θα προβάλλονταν διαφημίσεις, παρά διότι ο Ομηρικός Αίαντας θα ήταν πολύ λιγότερο Ομηρικός (ή και καθόλου) αν δεν ήταν ο ίδιος και ο δαφνοστεφανωμένος νικητής της πάλης ή της ρίψης όχι γιατί υπήρχε το πρώτιστο κρέος στους θεούς παρά διότι υπήρχε το πρώτιστο κρέος στη φροντίδα του υγιούς σώματος, μια φροντίδα που η στρατιωτική εκγύμναση δεν πληρούσε, δεν εναρμονιζόταν με τον τερπνόν των αισθήσεων και το ωφέλιμον των επιδόσεων.

Ο σημερινός πρωταθλητισμός όπως παρουσιάζεται, με τις ωδίνες από τις τερατογενέσεις του να πχούν καθημερινά στα ανύποπτα αυτιά μας, σε καμία περίπτωση δεν προσεγγίζει και δεν ενδιαφέρει άλλωστε, τα πεδία της τέχνης. Και δεν είναι το κρήμα που κατατρόπωσε τον κότινο, ούτε ο κομπιούτερ της αλήθειας που παραμέρισε τους Ελλανοδίκες.

Είναι η άλωση της ιδέας, είναι η άγνοια του πρωταθλητή, είναι η μизέρια του θεατή ως ανώνυμο ποσοστό θεαματικότητας.

Δεν μπορεί σαν εξελισσόμενη διαδικασία ο σύγχρονος αθλητισμός να αποκομίσει αντικρύσματα τέχνης. Δεν μπορεί γιατί τα ηθικά του στοιχεία έχουν απομείνει ερειπωμένα παιδικά παλάτια στη θαλασσινή άμμο. Δεν μπορεί γιατί η έμπνευση βιομηχανοποιήθηκε και προκάι πια πωλείται σε κρηματιστηριακές αίθουσες. Δεν μπορεί γιατί το μεγαλείο στις αισθήσεις των αποδεκτών πλαστικοποιήθηκε από εμπόρους των μισθών, πολτοποιήθηκε από την μονοσήμαντη επικοινωνία που ποτέ δεν επιτρέφει στον εκφραστή.

Φαντάζομαι ότι οι λειτουργεί της όποιας μορφής τέχνης, θα έχουν πολύ περισσότερα να πούν, όταν λαμβάνουν πίσω τη φόρτιση του αναγνώστη, το στοχαστικό βλέμα του θεατή, το κάθιδρο από την ταραχή ακράγγιγματος ενός γλυπτού.

Δυστυχώς οι επί των αθλητικών πεπραγμένων επαίοντες, εκόντες δεν μεριμνούν γι' αυτή την αμφίδρομη σχέση. Εγκλωβισμένοι στις γενικότερες κοινωνικές συνθήκες που παραδόθηκαν στους ατέρμονους συμβιβασμούς ανεπιστρεπτή, οδηγούν το αθλητικό άρμα σε μια κολοσσιαία κολυγουντιανή υπερπαραγωγή μαζικής καταλάωσης.

Εκοντας ανακαλύψει το δέντρο που ανθίζει δεκάδες φορές με άνθη στο χρώμα του κρήματος, απώλεσαν το δάσος της ηδονής που προσφέρει η πίστη σε ένα ιδανικό, η τήρηση του FAIR PLAY, ο έρωτας στην ευγενή άμιλλα.

Θα έπρεπε να ήταν τέχνη ο αθλητισμός στο σύνολο του κορμού του και σήμερα; Όχι απαραίτητα. Αφού άλλα επιτάσσουν οι καιροί άλλα επιτάσσονται και οι επιτασσύμενοι. Αναγκαία και ικανή συνθήκη θα ήταν να εξαλείφονταν οι επιτασσύμενοι, οπότε οι σημερινοί "προστάτες" και ποδηγέτες του άτεχνου αθλητισμού θα έμεναν άνεργοι.

Τα μόνα υπαρκτά ψήγματα της αθλητικής τέχνης ζούν πια μόνο στην ξαγρύπνια των ερασιτεχνών πριν από το παιχνίδι. Ζούν στα μάτια των γονιών που συμπάσκουν το βράδυ με την ήττα των παιδιών τους.

Πολύ φυσιολογικά θα αποδεχόμουν να μας στρέψει την πλάτη ο αλλοτινός θεατής, λίγο απορημένος και λίγο νοσταλγός της εποχής του. Αλλωστε δεν θα είχα να αντιλέξω κανένα επικείμενο αν έλεγε με κάθε σιγουριά πως ο κόσμος μας απέχει εν είδει σνομπάρισματος από την τέχνη, όχι μόνο στον αθλητισμό, αλλά και σε πολλές από τις μαγικές δημιουργίες που πλάστηκαν στο παρελθόν. Κι αν σκύψουμε με κάθε επιμέλεια και παρακωρητικότητα στον σύγχρονο αθλητισμό, δύσκολα θα αποφύγουμε την επιβεβαίωση της φενάκης: Δεν είναι τέχνη ο αθλητισμός μας. Όλοι εμείς, δε, με τις βαρύγδουπες προσφωνήσεις και φωτεινές επιγραφές, είμαστε μάλλον οι κόλακες που ποτέ δεν θα γευτούν το όνειρο.

Για τον πραγματικό άνθρωπο της τέχνης, όλοι όσοι αυτοπροσδιορίζουμε την τέχνη του αθλητισμού, το σύνολο των επαγγελματικών αθλητών, προπονητών, παραγόντων, αθλητικογράφων δεν είμαστε παρά "μεσημβριάζοντα προβάτια παρά την κρήνην".

Γιοβανόπουλος Γ. Κων/νος

Κούλα Αδαλόγλου

Στο μεταίχμιο

ποιήματα

Επιμέλεια: Χρήστος Τσολάκης

Θεσ/νικη 1992

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ

Αν το ζητούμενο σε μια καλλιτεχνική πορεία είναι η εξέλιξη - και δεν μπορεί παρά να είναι - τότε η δεύτερη ποιητική συλλογή της Κούλας Αδαλόγλου "Στο μεταίχμιο" βρίσκει απολύτως το στόχο της. Η διαφοροποίηση σε σχέση με την πρώτη συλλογή "Καταγραφές" (Θεσ/νικη 1982) αφορά τόσο στη θεματική όσο και στην τεχνική αυτής της ποίησης που παύει πια να είναι ευθύγραμμο συναισθηματική και σ' ένα βαθμό φιλολογική και γίνεται εναγώνια αναζήτηση, στην προσπάθεια της να εκφράσει τις αιχμηρές προεξοχές του σαρκωδούς προσωπικού βιώματος και της τεμαχισμένης αιμάσσοις εποχής που διανύουμε.

Στην "Καταγραφές" υπάρχει ο ιδεολογικός ρομαντισμός μιας άλλης εποχής αλλά και ο συναισθηματικός, ερωτισμός στη βάση του, ενδαιμονισμός, παρά τις σκιές πίκρας που τον διατρέχουν ποτε πότε. Ετσι το ποίημα απλώνεται σε έκταση, καλύπτει συνήθως τη σελίδα, γίνεται περιγραφικό και γι' αυτό εντέλει χαλαρό. Πρόκειται για ένα λόγο αργό, με απόηχους σεφερικούς, σίγουρο βέβαια αλλά και περισσότερο αναλυτικό. Ετσι ασφαλώς κερδίζεται η επικοινωνία - κι αυτό είναι σημαντικό - αλλά κάνεται η ένταση και η οξύτητα του παθους και των καιρών.

"Στο μεταίχμιο", δέκα χρόνια, μετά, το σκηνικό αλλάζει ριζικά. Η συλλογή, μοιρασμένη σε τρεις ενότητες (Ποιήματα από το 1982 ως το 1984, στο Νίκο της ετήσιας μοναξιάς, Edinburgh 1985-86. Ποιήματα από το 1988 ως το 1991), μοιάζει να παραθέτει "Κομμάτια και θρύψαλα" μιας ζωής άλλοτε τιτλοφορημένα (στο πρώτο μέρος) κι άλλοτε ακάλυπτα (κυρίως στο δεύτερο και στο τρίτο). Αυτή η αποσπασματικότητα επιβάλλει το ολιγόστιχο κείμενο και κατά συνέπεια την πυκνότητα του λόγου και τη συμπίεση των σκέψεων, έτσι που να γίνεται το ποίημα ένα "μικρό σύμπαν" και ο στίχος υπαινικτικός και πολυδύναμος. Η ανανέωση της έκφρασης λοιπόν και η ουσιαστικοποίηση του λόγου είναι το δεύτερο χαρακτηριστικό στοιχείο της εν λόγω συλλογής.

Αυτά τα δυο γνωρίσματα, αποσπασματικότητα των κειμένων και νέα γραφή, διαφαίνονται ήδη από το πρώτο ποίημα του πρώτου μέρους που έχει τον τίτλο "Εμβόλιμα" και αποτελείται από 18 σπαράγματα στίχων η μικρών ποιημάτων. Θα μπορούσε κανείς να υποθέσει βάσιμα πως τα "εμβόλιμα" προσοικονομούν τη φυσιογνωμία της συλλογής: "Ακούγοντας με να λέω/ κάτι ρετρό και μελό/ μου έκαναν μια πλύση με θεϊκό οξύ./ Τώρα εργάζομαι σε τμήμα πωλήσεων/ ειδικότης μου: οι διαφημίσεις χρυσού". (σ.13)

Τα καινούργια βιώματα είναι πριν απ' όλα προσωπικού χαρακτήρα και ύστερα κοινωνικού. Δεν απουσιάζει βέβαια κι εδώ το ερωτικό τοπίο, αλλά η συναισθηματική ευφορία ελέγχεται και παροχετεύεται σε στίχους υψηλής καύσης: "Φτάνει να γελάς/ κι εγώ μπορεί να χορέψω/ εναν τσιγγάνικο ολό παθος/ ή ένα θεότρελο μπαλο..." (ανταπόκριση) - "Οι ωρες μαζί σου/ δεν έχουν το βραχνά ενός δελτίου ειδήσεων./ Οι ωρες μαζί σου είναι πολύχρωμο φουστάνι/ καλοσιδερωμένο λινό τραπεζομαντίλι/ απεριτίφ στη βεράντα./ Οι ωρες μαζί σου/ έχουν την τρέλα του φεινού μακιγιάζ/ τη νοστιμιά της σπιτικής λικουδιάς..." (για ένα απεριτίφ).

Η απουσία στο εξωτερικό για λόγους επαγγελματικών και η στέρση αγαπημένων προσώπων γίνονται η αιτία να γραφούν μια σειρά κείμενα του καμμού και της μοναξιάς: "Τώρα που θα φύγεις.../ εξαρτάται πάντα/ τι αφήνεις πίσω./ - Τότε που την είδα καθισμένη στα ράφια/ ανάμεσα στις κινέζικες πορσελάνες/ βεβαιώθηκα/ πως το έγκλημα συντελέστηκε μεθοδικά./ Ακίνητη. Μέσα στα μάτια της/ ένας κάρτης./ Σε μεγέθυνση μια πόλη./ Εδώ, στους δρόμους/ κυμένα/ τα μάτια της Ασίας./ Ελπίσα στη στροφή/ το γέλιο του Νίκου/ κάθικε κι αυτή η πιθανότητα/ για μια ηλιόλουστη μέρα (άιτιλο σ. 25).

Η ενασχόληση πάλι με ζητήματα της γλώσσας παρέχει τα

μέσα για μια νεωριστική απόδοση καταστάσεων που δε διακρίνονται για την πρωτοτυπία τους: "Στόχος η επικοινωνία./ Οποσδήποτε./ Αλλιώς πρέπει να μιλήσεις/ στο Μεγαλέξαντρο αλλιώς στον Ψυχάρη/ αλλιώς στη Μάγκυ κι αλλιώς/ στη Μάργκαρετ την καθαρίστρια./ Ωστόσο εκφραζόταν/ απόλυτα αποτελεσματικά/ όταν με πετροβολούσε με/ τα μικρά του παιχνίδια/ εννιά ωρες Λονδίνο - Σκοτία." (Paralinguistic phenomena) - "Και να 'μαι/ να κόβω βόλτες/ αγκάζε με τον Καναρή/ στην Πρινσες Στριτ./ Του παράγγειλα ορισμένα περιπολιτικά/ να τορπιλίσω την αλαζονεία τους./ Οι προθέσεις μου είναι/ διαλυτικές/ αναλυτικές/ μεθοδικές/ μετασχηματιστικές./ Συνεργέ, δώσ' μου το χέρι σου./ Πολύ μοναξιά/ εδώ στο Κράσπεδο." (άιτιλο σ. 34).

Η συνάντηση με τον επικείμενο η συντελεσμένο θάνατο των δικών μας ανθρώπων είναι βέβαια η πιο οδυνηρή εμπειρία και δεν μπορεί παρά να γίνει θέμα του ποιήματος. Όμως εδώ ενεδρεύει κι ο κίνδυνος: ο πλεονασμός του συναισθήματος να υπερκεράσει την καλλιτεχνική πρόθεση και να οδηγήσει στο μελοδραματισμό. Γι' αυτό απαιτείται αυξημένη επαγγράμηση, έτσι ώστε ο πυρήνας του βιώματος να μετουσιωθεί σε αισθητική πρόταση, πράγμα που καταφέρνει απόλυτα η ποιήτρια: "Στην εκκλησία άναψε μανάχα ένας πολυέλαιος./ Η βυσσινιά γυναίκα/ δεν ήθελε με κανέναν τρόπο να χάσει το χρώμα της./ Μοίρασαν το κορμί σου σε σπορούς./ Τα πουλιά δεν πλησίασαν./ Ηρθαν αντίθετα αγύρτες/ φορτωμένοι σακιά και λαγήνια,/ ενώ το παιδί ζητούσε μάταια/ παγωτό κανάκι." (requiem, σ. 51) - "Με κράτησαν πισταγκωνα/ και μου 'δωσαν γροθιά στο σαγόνι/ πλατεία Δικαστηρίων/ μέρα μερημέρι./ Τσαλάκωνα τον ένοχο ωστόσο/ ο κίτρινος φάκελος έλιωσε/ κι οι ακτινογραφίες μου ξέσχισαν τα νύχια./ Ο Βενιζέλος κοιτούσε αδιάφορα". (Ιστορία II, σ. 56).

Μ' αυτούς τους όρους ζωής είναι φυσικό να υποχωρήσει η κοινωνική κριτική στα κράσπεδα της συλλογής ή του ποιήματος, με δεδομένη και την ιδεολογική κατακρήμνιση της εποχής: "... Μαργαρίτα, σακατεμένο ρεφραίν σε δίσκο γραμμόφωνου./ Μαργαρίτα, θα γεράσεις ανυμνώναι και μουν./ Μαργαρίτα, κοργασμένη τον οίκο από ντόπιους και ξένους/ Μαργαρίτα, σγραγισμένη σ' ελληνική επαρχία." (Ελληνική επαρχία, 1983) - "...Κι ενώ είμαι στο τσαφ να με παρασύρει/ η κατιούσα φορά/ με κρατάει σαν κλωστή η φωνή του φίλου,/ που έρχεται πότε σαν το Θεόφιλο με φουστανέλα./ σαν τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου/ ή σαν το κομμένο κεφάλι του Βελουχιώτη/ προφέροντας: /Για να δεχτούν τις φωνές απ' το μέλλον/ θα ωριμάσουν, ωριμάζουν οι καιροί". (γράμμα απ' την Μυρτώ).

Τα κείμενα της Κούλας Αδαλόγλου "Στο μεταίχμιο" διακρίνονται για την ένταση του βιώματος και την αρτιότητα της έκφρασης. Δικαίωμα τους λοιπόν να απαιτούν και την εργήγορη του αναγνώστη.

Θανάσης Μαρκόπουλος

Η Κούλα Αδαλόγλου γεννήθηκε το 1953 στη Βέροια. Σπούδασε Φιλολογία (τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών) στο Πανεπιστήμιο της Θεσ/νικης και πήρε Master εφαρμοσμένης γλωσσολογίας από το Πανεπιστήμιο του Edinburgh. Ανήκει στη συγγραφική ομάδα που με επικεφαλής το Χρήστο Τσολάκη συνέγραψε τα βιβλία "Έκφραση - Εκθεση" για το Λύκειο.

Εξέδωσε δυο ποιητικές συλλογές: Καταγραφές (Θεσ/νικη 1982) και "Στο μεταίχμιο" (Θεσ/νικη 1992).

Τέσσερα ποιήματα

ΚΟΥΛΑ ΑΔΑΛΟΓΛΟΥ

άτιτλο

Την άλλη ώρα θα τους μιλάω.
Θα διαλύομαι σε σαρανταδύο ζευγάρια μάτια,
που θα με απορροφούν και θα με αφομοιώνουν.
Ετσι θα με πάρουν μαζί τους.
Και θα με βρουν στα πρώτα τους όνειρα,
στις πρώτες ανησυχίες, στα ερωτηματικά τους,
στο νόημα κάποιων λέξεων
που τώρα τις ψηλαφούν γράμμα - γράμμα
ρουφούν τη μυρωδιά τους
κι η φτωχή τους κάμαρη λαμπαδιάζει.
Δυναμώνουν τα εφηβικά μπράτσα.
Κι η καρδιά δυναμώνει κι αυτή.
Κάτι είναι κι αυτό.
Κάτι είναι.

Από τη συλλογή "Καταγραφές" Θεσσαλονίκη, 1982

Ελληνική επαρχία, 1981

Πώς να φτάσεις τον άνεμο που κυνηγάς
με το ποδάρι που σέρνεις, Μαργαρίτα;
Μαργαρίτα, που σεργιανάς στο χωματόδρομο
σαν το σκυλί που το κουτσανανε με πέτρα.
Μην κοιτάς τ' αγόρια που τρέχουν με ποδήλατα και μηχανές.
Μη μετράς τα δάχτυλά σου και βγαίνουν λειψά
δεν κάνει να κλαις.
Μαργαρίτα, σακατεμένο ρεφραίν σε δίσκο γραμμόφωνου.
Μαργαρίτα, θα γεράσεις ανυμέναιη και μόνη.
Μαργαρίτα, χορτασμένη τον οίκτο από ντόπιους και ξένους
Μαργαρίτα, πεινασμένη την παρέα και το παιχνίδι.
Μαργαρίτα, σφραγισμένη σ' ελληνική επαρχία.

Από τη συλλογή "Στο μεταίχμιο" Θεσσαλονίκη, 1992

Ενδιαφέρουσα περίπτωση επικοινωνίας

Μου 'φαγες ένα γερό κομμάτι σκέψης
τώρα γεννάς τις λέξεις μου
με τη σειρά μου τις απάγω
σιωπηλή
τις εναποθέτω στο ερμάρι μου
κάποια στιγμή τις ενσωματώνω κατάλληλα
στο καινούριο μου προσωπίο.

Από τη συλλογή "Στο μεταίχμιο" Θεσσαλονίκη, 1992

requiem

- Ενώ περιμέναμε το θάνατο
άνοιξε η πόρτα και μπήκε ένα πουλί
αντί για κελάηδημα
διπλώθηκε μ' ένα σπασμό στο στομάχι.
- Ενώ περιμέναμε το θάνατο
άνοιξε η πόρτα και μπήκε μία κρεμάστρα
με το γαλάζιο σου κουστούμι
και με πολύχρωμες κορδέλες,
για να στολίσουμε τις μέρες
που θα υποκρινόμαστε πως ζούμε.
- Τις ημέρες που δε γελούσαμε
ήρθαν το Κουστοχώρι και το Ξερολίβαδο
ντυμένα λήθη.
Ομως εσύ δε γελιόσουν
τρύπωσες πονηρά μέσα στα μάτια μας
κι όλα πια έχουν τη δική σου όψη.

Από τη συλλογή "Στο μεταίχμιο" Θεσσαλονίκη, 1992

Ζωγράφοι της Ημαθίας

ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΩΖΕΡΙΔΗΣ

Μετά απο τρια περίπου χρόνια "σιγής" ο Βασίλης Σωζερίδης παρουσίασε φέτος το Γενάρη στην Αντωνιάδαιο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών τη νέα του δουλειά που κατά κοινή ομολογία εντυπωσίασε.

Τριάντα περίπου τέμπρες, ακουαρέλες, ελαιογραφίες και εννια γλυπτά μεταξύ των οποίων και η προτομή του αείμνηστου Στέλιου Σβαρνόπουλου πετυχαν να κρατήσουν την προσοχή του επισκέπτη απομακρύνοντας τον απο τη θέση του απλού παρατηρητή. Όταν κανείς σταθεί μπρος σ' ένα έργο του Βασίλη Σωζερίδη, είτε αυτό είναι ζωγραφικός πίνακας είτε γλυπτό, δεν αρκείται στο να το θαυμάσει. Παρασύρεται απο την ανάγκη να αναλύσει, να εξακριβώσει και τέλος να διαπιστώσει οτι και η παραμικρή λεπτομέρεια εμπεριέχει τον παλμό, την ευαισθησία, το μήνυμα, συνεπώς την ψυχή του καλλιτέχνη.

Αν κανείς προσπαθούσε να δώσει ένα πρόσωπο στον ορο "πολύπλευρο ταλέντο" ψάχνοντας τη μορφή κάποιου που σεμνά κι αθόρυβα κυκλοφορεί ανάμεσα μας μας μιλά και μας συναναστρέφεται θα αναγνώριζε αυτήν την ταυτότητα στο Βασίλη Σωζερίδη. Μικρασιάτη στην καταγωγή απο την πλευρά του πατέρα του γεννήθηκε στην Βέροια το 1938. Εργάστηκε ως τραπεζικός υπάλληλος στην ΕΤΕ ως το 1982 οποτε και συνταξιοδοτήθηκε, αφιερώνοντας τον ευατό του ολοκληρωτικά στην τέχνη, με την οποία είναι σαφές οτι τον συνδέει μια σχέση - ας επιτραπεί η λέξη - πάθους.

Εχει πραγματοποιήσει 15 ατομικές εκθέσεις, ενώ συμμετείχε και σε ομαδικές. Το 1987 πίνακες του παρουσιάζονται στην έκδοση του Ημερολογίου του Συλλόγου Βεροϊκών Θεσ/νικης. Παρουσίαση των έργων του έγινε πολλές φορές απο τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο Αθηνών και Θεσ/νικης καθώς και απο τα κανάλια της κρατικής τηλεόρασης. Την ίδια χρονιά, έργα του συμπεριλαμβάνονται στο λεύκωμα "ΕΚΘΕΣΗ '87" που εκδίδει η εμπορική τράπεζα και συγκρόνως γίνεται παρουσίαση τους σε όλες τις περιφερειακές διευθύνσεις της τράπεζας.

Ο Βασίλης Σωζερίδης ασχολείται συστηματικά με τη ζωγραφική και τη γλυπτική απο το 1978. Παλιά αρχοντικά της Βέροιας, σοκκάκια και γειτονιές ξεχασμένες στο χρόνο, ξαναγεννιούνται στους πίνακες του. Η ιστορία της πόλης ζωντανεύει μέσα απο τις μορφές των γλυπτών του.

Στην πολύπλευρη αυτή δημιουργικά προσωπικότητα, προστίθεται η αγάπη του για την παραδοσιακή μουσική ειδικά την Μικρασιατική, που πάνω στις βάσεις της, συνθέτει και αποδίδει με το δικό του τρόπο μια καθαρά προσωπική του ευαισθησία, παίζοντας βιολί ή σα-ντούρι, ούτι, κιθάρα ή ακορντεον.

Αξίζει να σημειωθεί οτι προκάλεσε αίσθηση με την τελευταία έκθεση των έργων του στην Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών. Μια άλλου είδους εικαστική έκφραση παρουσιάστηκε, μια έκφραση που ξεδίπλωσε άλλη μια πτυχή της φυσιογνωμίας του ζωγράφου ίσως πιο "προσωπική".

Ο Βασίλης Σωζερίδης αποφεύγοντας αλλά όχι αποποιούμενος την ... "παραδοσιακή ζωγραφική" παρουσίασε δημιουργίες καθαρά εξπρεσιονιστικής αντίληψης. Σ' αυτά ακριβώς τα έργα αν σταθεί κανείς ανακαλύπτει τις μύχιες ανησυχίες καθώς ο καλλιτέχνης καταθέτει μια ξεκάθαρα και σε όλες τις διαστάσεις της την πολύπλευρη προσωπικότητα της δημιουργικής του έκφρασης.

Με σαφώς παραστατική τεχνοτροπία, προκλώνοντας σε λεπτές αποχρώσεις ενός περιγραφικού στυλ δημιούργησε ένα προσωπικό τρόπο έκφρασης δίνοντας στο έργο του συχνά την εντύπωση για μια ζωντανή προοπτική, αλλά και προσφέροντας στο θεατή τη χαρά της παρουσίας της πηγαίας τέχνης, γράφει η "Φωνή των Γιαννιστών".

Ο πηγαίος λοιπον Βασίλης Σωζερίδης ο "δικός" μας δημιουργός, επαξια κατέχει τη θέση του ανάμεσα στους ελάχιστους χαρισματικούς ανθρώπους που με τον δικό τους τρόπο προσφέρουν αφείδωλα στην τέχνη, αλλά και στον τόπο τους.

"... Η απλή και αδρή πινελιά, καθώς και τα φωτεινά χρώματα δίνουν μια ελκυστική έμφαση στους πίνακες του γράφει ο Στέλιος Σβαρνόπουλος". Χρησιμοποιώντας κάποιες απο τις παραπάνω λέξεις θάλεγε κανείς οτι αυτή η αδρή, φωτεινή πινελιά περιγράφει την ελκυστική έμφαση στην ταυτότητα της έκφρασης του Βασίλη Σωζερίδη.

Α.Σ.

Πολιτιστικοί Σύλλογοι

"ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ"

Ένας πολιτιστικός σύλλογος που δικαίως χαρακτηρίζεται από τους πιο δραστήριους στην Ημαθία. Ιδρύθηκε το 1975 με στόχο την αναβάθμιση του συνοικισμού και τη συμμετοχή των κατοίκων στις προσπάθειες για επίλυση ζητημάτων που τους απασχολούσαν. Η προσφορά όμως του συλλόγου πολιτισμικά αποδείχθηκε πολύτιμη για τους κατοίκους του συνοικισμού, μιας και από την αρχή ακόμη λειτούργησε πρώτα πρώτα ως βιβλιοθήκη. Τα ονόματα που άφησαν την υπογραφή τους στο καταστατικό της ίδρυσης είναι πολλά και γνωστά: Κουροζίδης Γ., Μηλόπουλος, Κεχαούλου, Μελετίδης, Κυριακίδης, Ιωαννίδης, Δαμκαλής. Πρώτος πρόεδρος ήταν ο Νεοκλής Κουροζίδης, ενώ υπεύθυνος βιβλιοθηκάριος ανέλαβε ο Γιάννης Γαλίκας, ταμίας του νεοϊδρυθέντος τότε συλλόγου.

Η ανταπόκριση των κατοίκων του Προμηθέα στην αξιόλογη αυτή προσπάθεια ήταν συγκινητική όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο τωρινός πρόεδρος του "ΠΡΟΜΗΘΕΑ" κ. Ιωακειμίδης.

Το 1977 ο σύλλογος ήταν ήδη ένας δημιουργικός και πολλά υποσχόμενος φορέας. Η ανάγκη για επέκταση του χώρου ήταν πια έντονη, με αποτέλεσμα τα γραφεία του συλλόγου να μεταγκατασταθούν σ' ένα οίκημα 270 τ.μ. όπου σήμερα λειτουργεί εντευκτήριο, δανειστική βιβλιοθήκη και αναγνωστήριο. Η βιβλιοθήκη αριθμεί του

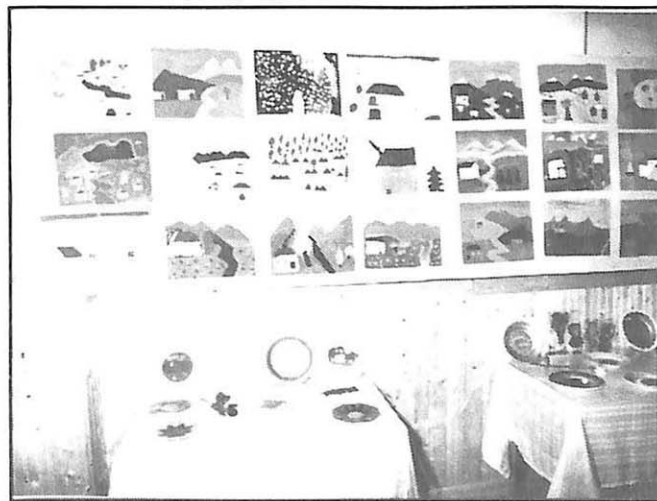
λάχιστον 600.000 τίτλους, ενώ η ενημέρωσή της γίνεται τακτικότερα. Πολλά από τα παλιότερα βιβλία δωρίζονται σε νέους συλλόγους και παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στα μέλη να προμηθεύονται (με ορισμένη διαδικασία) βιβλία, που αγοράζονται από τον "ΠΡΟΜΗΘΕΑ" και καταχωρούνται στον κατάλογο των ήδη υπάρχοντων.

Αυτή τη στιγμή ο σύλλογος αριθμεί πάνω από 400 μέλη, η κίνηση δε στη βιβλιοθήκη του φτάνει τους 20 με 25 αναγνώστες - κυρίως μαθητές - καθημερινώς.

Ένα από τα πρώτα τμήματα που δημιουργήθηκαν αμέσως μετά την ίδρυση του συλλόγου είναι το χορευτικό του συγκρότημα. Ειδικός χοροδιδάσκαλος έχει αναλάβει να διδάξει στα 200 περίπου παιδιά που το αποτελούν δημοτικούς, παραδοσιακούς και ποντιακούς χορούς.

Εκατό πανώ κάτω μαθητές μαθαίνουν να εκφράζονται δημιουργικά με το να διδάσκονται ζωγραφική στο ειδικό τμήμα που λειτουργεί.

Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το θεατρικό τμήμα του συλλόγου που δημιουργήθηκε το 1983 και από τότε πέτυχε να καθιερωθεί, με το μεράκι των συμμετεχόντων και το πλούσιο ρεπερτόριό του.

Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε μερικά από τα έργα που παρουσιάστηκαν από το θεατρικό τμήμα του "ΠΡΟΜΗΘΕΑ" που φέτος συμπληρώνει 10 χρόνια παρουσίας: "Το Αλαλούμ της ζωής", "Πού θα πάει που θα βγει", "Ο εαυτούλης μου", "Δον Καμίλο", "Ζητείται ψεύτης", "Τρεις κι ο κούκος" κ.ά.

Στις πολλές και ποικίλες δραστηριότητες του συλλόγου συμπεριλαμβάνονται φροντιστηριακά μαθήματα από ειδικευμένους καθηγητές και λαϊκό ανοικτό πανεπιστήμιο με θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος και φυσικά αναρίθμητες εκδηλώσεις, πολλές απ' αυτές σε συνεργασία με το Δήμο της Βέροιας και τη ΔΕΤΟΠΟΚΑ. Τα "Προμηθεώτικα" είναι μία επίσης καθιερωμένη δραστηριότητα στις 19 και 20 Ιουλίου που περιλαμβάνει χορευτικές, αθλητικές και άλλες εκδηλώσεις.

Με λίγα λόγια ο "ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ" είναι ένας σύλλογος που κάρη στην ψυχή των μελών του και την σκληρή δουλειά τους κατόρθωσε να καταγραφεί ως ένας από τους σημαντικότερους φορείς πολιτισμικού λόγου και έργου στη Βέροια. Είναι δε αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι στους δύσκολους καιρούς που διανύουμε με δεδομένη τις υφιστάμενες κρίσεις ιδεών, ανεύρεσης στόχων και αναζητήσεων στο χάος της μετριότητας, ο "ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ" αποδεικνύει εμπράκτως ότι ο πολιτισμός δεν είναι πολυτέλεια, αλλά όρος ζωής.

ΒΙΒΛΙΟ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΡΗΣ ΦΑΚΙΝΟΣ
ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

(Μυθιστόρημα)

Εκδόσεις: Καστανιώτη

Ανοιξη του 1792. Το πανίσχυρο οθωμανικό στράτευμα που πολιορκεί το ανυπότακτο επί αιώνες Παλιόκαστρο δεν έχει για στόχο του την υποταγή αυτής της μικρής ηπειρώτικης πολιτείας.

Η Υψηλή Πύλη έχει δώσει στον Σεμλή πασά άλλου είδους διαταγές: το Παλιόκαστρο πρέπει να γκρεμισθεί συθέμελο· όλοι του οι κάτοικοι να εξοντωθούν· να ανασκαφτεί και να ισοπεδωθεί το κοιμητήρι του· να εξαλειφθεί και το παραμικρό ίκνος που θα μπορούσε κάποτε ν' αποκαλύψει τους μεταγενέστερους Έλληνες την αλλοτινή ύπαρξη αυτής της πόλης και την ιστορία της.

Μα τι λογής κίνδυνο αποτελεί το μικρό και άσημο Παλιόκαστρο για την τεράστια οθωμανική αυτοκρατορία; Γιατί οι Τούρκοι παίρνουν την απόφαση να το εξαφανίσουν τόσο από τη γή, όσο κι από την Ιστορία; Γιατί θέλουν να σβήσουν ακόμη και τη θύμησή του από τη μνήμη των Ελλήνων;

Σήμερα, δύο αιώνες αργότερα, ο συγγραφέας - αφηγητής ξεκινάει μια συναρπαστική έρευνα, συμβουλευτεί αρχεία, μελετάει έγγραφα και πολύτιμα χειρόγραφα στη βιβλιοθήκη ενός μοναστηρίου της περιοχής, του Προφήτη Ηλία.

Πυκνογραμμένο στο περιθώριο ενός σκοροφαγμένου Τετραβάγγελου, το χρονικό του μοναχού Ισίδωρου, αλλοτινού βιβλιοθηκάρου της Μονής, ανασταίνει το παρελθόν της αφανισμένης πόλης, ενώ η μαρτυρία του Μελέτιου, σημερινού βιβλιοθηκάρου του μοναστηρίου, δίνει σύγχρονες προεκτάσεις στη συγκλονιστική ιστορία του "Κάστρου της μνήμης" και τη συνδέει αριστουργηματικά με τις πιο σταδιακές περιόδους της Ιστορίας μας, καθώς και με τα καίρια ερωτήματα που απασχολούν τη σημερινή Ελλάδα.

Συνταιριάζοντας πρωτότυπα κι αριστοτεχνικά το ιστορικό γεγονός, το ντοκουμέντο και τη μαρτυρία με την προφορική παράδοση, το παραμύθι και τη λαϊκή εποποιία, Το Κάστρο της μνήμης - το πιο πολυδιάστατο μυθιστόρημα του Άρη Φακίνου - ανοίγει νέους δρόμους στη λογοτεχνία μας δίνοντας παράλληλα εντυπωσιακή παγκοσμιότητα στους ποικιλόμορφους αγώνες των Ελλήνων για τη διαφύλαξη της συλλογικής τους μνήμης, της ταυτότητας και της γλώσσας τους.

Ο ίδιος ο συγγραφέας θεωρεί το "Κάστρο της μνήμης" το σημαντικότερο έργο του μέχρι σήμερα και ξεκινάει μια νέα τριλογία, που θα αφιερωθεί στην "απειλούμενη συλλογική ιστορική μνήμη του ελληνικού λαού".

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ
ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΗ ΦΑΚΙΝΟ

"Το Κάστρο της μνήμης" είναι ένα λογοτεχνικό μνημείο προς τιμή της Ελλάδας".

LE MONDE

"Ο Φακίνος είναι ένας μεγάλος δεξιότεχνος της εποποιίας, με την έννοια που δίνει ο Βίκτορ Ουγκό σ' αυτό τον όρο".

FIGARO MAGAZINE

Τίτλοι και Αναφορές

TOMAS HÄGG
Το αρχαίο μυθιστόρημαΕκδοχή του μορφωτικού ιδρύματος της εθνικής τραπεζής
Μετάφραση: Τζένη Μαστοράκη

Ενα βιβλίο που επιχειρεί να παρουσιάσει το αρχαίο μυθιστόρημα σε σημερινούς αναγνώστες, έξω από τον στενό κύκλο των φιλολόγων, δε χρειάζεται πολλά λόγια για να δικαιολογήσει την ύπαρξή του.

Κι αυτό γιατί παρά το αυξανόμενο ενδιαφέρον που παραιρείται τα τελευταία χρόνια για το είδος του αρχαίου μυθιστορήματος, και παρά τις σημαντικές προόδους της έρευνας, καμία σύγχρονη και κατατοπιστική εισαγωγή δεν είδε ακόμη το φως.

Το θέμα προσεγγίζεται από μία ευρύτερη σκοπιά: έτσι, εκτός από τις δύο σπουδαιότερες μορφές του είδους, το "ιδεώδες" ελληνικό και το "κωμικό" ρωμαϊκό μυθιστόρημα, το βιβλίο εξετάζει και τον ψευδοϊστορικό Βίο Αλεξάνδρου του Μακεδόνος και τη συνέχισή του "ιδεώδους" μυθιστορήματος στις απόκρυφες Πράξεις των Αποστόλων.

Εξετάσει επίσης το κοινωνικό και το λογοτεχνικό υπόβαθρο του μυθιστορήματος, καθώς και την υποδοχή που του επιφυλάχθηκε κατά τον Μεσαίωνα και τους νεώτερους χρόνους.

Το εύρος αυτό σημαίνει αναπόφευκτα κάποιες θυσιές εις βάρος του βάθους: απουσιάζουν λοιπόν η αναλυτικότερη - και καταναγκών "τεχνική" - εξέταση των αποσπασμάτων που μας δίνει διαρκώς η παπυρολογία, καθώς και οι βαθύτερες θεωρητικές συζητήσεις σχετικά με τη φύση του είδους, αφού τα κύρια χαρακτηριστικά του αναδεικνύονται κατά την ανάγνωση του βιβλίου, στη σύγκριση με τα συγγενικά λογοτεχνικά είδη, που καθρεφτίζονται στην ευρωπαϊκή "αναγέννησή" του.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΕΛΗΟΛΑΝΗΣ
"Το φαινόμενο της τρομοκρατίας".
Η άνοδος και η πτώση των
Ερυθρών Ταξιαρχών.

Εκδόσεις: Νέα Σύνορα. Α.Α. Λιβάνη.

Ο σκοπός αυτού του βιβλίου είναι να τεκμηριώσει στον Έλληνα αναγνώστη τις δύο ή τρεις εκείνες σταθερές που μπορούν να θεωρηθούν ως πολιτικά συμπεράσματα της ιταλικής τρομοκρατικής εμπειρίας.

Συμπεράσματα χρήσιμα σε μία χώρα σαν τη δική μας, όπου οι ένοπλες οργανώσεις, με ρητή ομολογία τους, εμπνεύστηκαν από τις εμπειρίες του αντάρτικου των πόλεων των δυτικοευρωπαϊκών μετροπόλεων.

Φυσικά, η γένεση και οι ιδεολογικοθεωρητικές καταβολές των Ερυθρών Ταξιαρχών διαφέρουν σημαντικά από εκείνες της 17 Νοέμβρη. Στην Ιταλία η μεγαλύτερη παράνομη οργάνωση προσπάθησε να υποκινήσει επαναστατικό εμφύλιο πόλεμο, ενώ στη χώρα μας η μεγαλύτερη παράνομη οργάνωση κινήθηκε για μία ολόκληρη δεκαετία σαν "λαϊκός τιμωρος".

Η κυριότερη όμως διαφορά είναι ότι η ιστορία των Ερυθρών Ταξιαρχών έχει λήξει οριστικά, ενώ στην ιστορία των ελληνικών παράνομων οργανώσεων τίποτα δεν δείχνει κάτι τέτοιο.

Πρόγραμμα εκδηλώσεων δραστηριοτήτων ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ '93

ΔΕΥΤΕΡΑ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Θεατρικός Διαγωνισμός
Πολυκλαδικό "ΞΥΠΝΑ ΒΑΣΙΛΗ"
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Θεατρικός Διαγωνισμός
2ο Λύκειο "ΛΟΚΑΝΤΙΕΡΑ"
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Θεατρικός Διαγωνισμός
4ο Γυμνάσιο "ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ"
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 5 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Θεατρική Παρουσίαση
Η ερασιτεχνική θεατρική ομάδα του ΔΗΠΕΘΕ
"ΕΚΦΡΑΣΗ"
παρουσιάζει την δουλειά της
Γενική είσοδος 400 δρχ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Συναυλία χορωδίας
ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
Είσοδος ελεύθερη

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Ρεσιτάλ για 2 πιάνο
ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΥΛΑΣ - ΡΕΠΑΝΗ ΛΟΥΝΤΜΙΛΑ
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Η Θεατρική ομάδα "ΕΚΦΡΑΣΗ"
ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ 400 ΔΡΧ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Η Θεατρική ομάδα "ΕΚΦΡΑΣΗ"
Γενική είσοδος 400 δρχ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Ρεσιτάλ πιάνου
ΠΟΠΗΣ ΦΙΡΤΙΝΙΔΟΥ
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Ρεσιτάλ Βιολοντσέλου
ΣΤΕΦΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ - ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑ-
ΝΟΣ
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΜΑΪΟΥ, 2 παραστάσεις απόγευμα
7.00 και βράδυ 9.00 μ.μ.
Επίδειξη: ΡΥΘΜΙΚΗΣ - Μ. ΧΟΡΟΣ - ΑΕΡΟΒΙΚ
ΔΕΤΟΠΟΚΑ
Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Ρεσιτάλ Πιάνου μαθητών του Δημοτικού Ωδείου
Είσοδος Ελεύθερη

ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Συναυλία για 2 Βιολιά
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΣ - ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΙΖΥΡΛΗ

Γενική είσοδος 300 δρχ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΪΟΥ, 2 παραστάσεις, απόγευμα
7.00 και βράδυ 9.00 μ.μ.
Επίδειξη: ΡΥΘΜΙΚΗΣ - Μ. ΧΟΡΟΣ - ΑΕΡΟΒΙΚ

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9.00 μ.μ.
Εκδήλωση παιδικών τμημάτων Παραδοσιακών
Χορών

ΤΡΙΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ
Επίδειξη: Τάξεων Λιάκου - Αποστολίδου (Κιθάρα
- ακκορντεόν)

ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΜΑΪΟΥ
Πτυχιακές εξετάσεις τάξης Κ. Κανατσούλη (πιάνο)

ΤΡΙΤΗ 25 ΜΑΪΟΥ, ώρα έναρξης 7.00 μ.μ.
Επίδειξη τάξης Κ. Τζήμα (πιάνο)

ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ, ώρα 8.00 μ.μ.
Επίδειξη τάξης Κ. Ρεπάνη (πιάνο)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ, ώρα 8.00 μ.μ.
Επίδειξη τάξης Κ. Φωκά (πιάνο)

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ
Πτυχιακές συναυλίες τάξης Κ. Κανατσούλη (πιάνο)

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ, ώρα 6.30 μ.μ.
Επίδειξη τάξης Κ. Κοκοζίδου (μουσική προπαο-
δεία)

ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΤΡΙΤΗ 11 ΜΑΪΟΥ
ΗΜΕΡΙΔΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΥΛΛΟΒΟΛΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΜΑΪΟΥ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ - ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΪΟΥ
Εκθεση σύγχρονων Ουγγρών Ζωγράφων

ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΜΑΪΟΥ - ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΪΟΥ
Εκθέσεις τάξεων Ζωγραφικής ΔΕΤΟΠΟΚΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ-ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΪΟΥ
Εκθεση κεντημάτων "ΖΥ" με την συνεργασία της
πρεσβείας
της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας
και του Ινστιτούτου ανάπτυξης Ευρωκινεζικών
σχέσεων.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ
ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΜΠΑΣΚΕΤ "ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ
'93".

Το Ερασιτεχνικό θέατρο

Ερασιτέχνης: λέξη παρεξηγημένη, προσβλητική συνήθως στη χρήση της, αν και τα συνθετικά της αποτελούν την πεμπουσία των ιδεωδών του ανθρώπου

έρως + τέχνη

Έρως, λοιπόν! Και τί έρως; Έρως πρωτάρης, λαίμαργος, φουριόζος, λάγνος και ντροπαλός, θρασύς και δειλός, άγαρμπος και φτιασιδωμένος με λογίων λογίων απομιμήσεις, ευαίσθητος και εμπαθής (εμπλέως πάθους), περήφανος και εγωιστής.

Ένας "ξερόλας" που αγνοεί τα πάντα.

Μ' ένα τέτοιο, αντιφατικό οπλοστάσιο ρίχνεται ο ερασιτέχνης στη μάχη των τεχνών και ειδικά στο θέατρο.

Έρως (κατ' αρχήν πλατωνικός) που ποιητική αδεΐα φιλοδοξεί να ολοκληρωθεί σε μία πράξη ουσίας και ρεαλισμού· την παράσταση.

Χρειάζεται καιρός για να μπορέσει ο ερασιτέχνης να καταπολεμήσει τις προκαταλήψεις που φωλιάζουν σε κάθε μη επαγγελματία για την τέχνη του θεάτρου και γενικά οι τέχνες, δεν είναι προνόμιο κάποιων μυστηριωδώς προικισμένων ατόμων, αλλά του καθενός που είναι διατεθειμένος να δουλέψει γι' αυτό.

Με την απειρία και τη λαχτάρα του πρωτάρη ερωτευμένου φλερτάρει ο ερασιτέχνης το θέατρο. Με ανασφάλειες και ντροπές ψηλαφίζει δειλά τις υποκριτικές του ικανότητες. Η ευαισθησία και ο ενθουσιασμός αναλαμβάνουν να αναπληρώσουν τις ελλείψεις στον τομέα της τεχνικής.

Ο ερασιτέχνης ακροβατεί ανάμεσα σε δύο βασικά συναισθήματα:

Από τη μία, η λαίμαργη επιθυμία να εξαγγυρώσει αμέσως το μόχθο των προσπαθειών του, τον αποκαρδιώνει. Και από την άλλη ο ενθουσιασμός της παραμικρής του επιτυχίας τον εμψυχώνει.

Μέσα απ' αυτήν την αντιφατική και αβέβαιη πορεία φτάνει ο ερασιτέχνης στη μέρα της παράστασης.

Η ικανοποίηση του δημιουργού είναι η μόνη αμοιβή του ερασιτέχνη, μία ικανοποίηση ανιδιοτελέστερη και από εκείνη του έρωτα· φιλοδοξία της να επικοινωνήσει με τις ψυχές και όχι να τις κατακτήσει.

Ανδρέας Μαυραγάνης

* Ο Ανδρέας Μαυραγάνης είναι ηθοποιός και έχει σκηνοθετήσει πολλές ερασιτεχνικές παραστάσεις

Ανοιξη 1993

1ος ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κριτική επιτροπή:

Πολύκαρπος Τσιτλακίδης, προϊστάμενος Β/θμιας εκπαίδευσης

Αλέκος Τσαρουκίδης, πρόεδρος του Δ.Σ. του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.

Γιώργος Καλογήρου, πρόεδρος του Δ.Σ. του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.

Το πρόγραμμα των παραστάσεων

Δευτέρα 26 Απριλίου: ΞΥΠΝΑ ΒΑΣΙΛΗ του Δημήτρη Ψαθά - Πολυκλαδικό Λύκειο

Τετάρτη 28 Απριλίου: Η ΛΟΚΑΝΤΙΕΡΑ του Καρλο Γκολντόνι - 2ο Λύκειο

Παρασκευή 30 Απριλίου: ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ του Ευριπίδη - 4ο Γυμνάσιο

Δευτέρα 3 Μαΐου: Απονομή βραβείων 7.30 μ.μ.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

(σημείωμα του καλλιτεχνικού υπευθύνου του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βεροίας
Γιάννη Καρακισαρίδη στο πρόγραμμα των παραστάσεων)

Τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα ιδρύθηκαν το 1983. Προοπτική τους δεν ήταν μόνο να συγκροτήσουν τον επαγγελματικό θίασο της πόλης που εκπροσωπούσαν. Αντίθετα όφειλαν και οφείλουν να αποτελέσουν το εφελτήριο, την πηγή έμπνευσης της θεατρικής ανάπτυξης όχι μόνο της πόλης που εδρεύουν, αλλά και της ευρύτερης περιφέρειας, στην οποία απευθύνονται.

Θεατρική ανάπτυξη, όμως, δεν μπορεί να υπάρξει, χωρίς την ζωογόνο παρουσία των ερασιτεχνικών προσπαθειών. Πολλοί ισχυρίζονται ότι με τις αισθητικές τους ατέλειες, οι ερασιτεχνικές παραστάσεις βλάπτουν το θέατρο. Πρόκειται για μια απόλυτα εσφαλμένη αντίληψη. Αλήθεια, μια από τις πιο ζηλευτές εμπειρίες, είναι να βλέπεις τους ερασιτέχνες ηθοποιούς και μάλιστα τους νέους, να εμβαπίζονται στο δημιουργικό δρόμο της ενσάρκωσης των ρόλων, να αγωνιούν και να παλεύουν για να εμφανίσουν στη σκηνή ζωντανούς ανθρώπους και σπουδαία θεατρικά κείμενα. Πρόκειται για μια σπάνια θητεία στη δημιουργικότητα, που δεν είναι καθόλου απαραίτητο να εξαγγυωθεί με ένα καλλιτεχνικό αποτέλεσμα που θα προσδοκούσαμε από επαγγελματίες ηθοποιούς.

Το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βεροίας πιστεύει στο ερασιτεχνικό θέατρο. Γι' αυτό θεσμοθέτησε και τον ετήσιο θεατρικό διαγωνισμό των σχολείων, γι' αυτό καλλιεργεί το θέατρο στο Κέντρο Νεολαίας, γι' αυτό ενισχύει τις ερασιτεχνικές πρωτοβουλίες των συλλόγων, γι' αυτό συνεργάζεται με όλες τις ερασιτεχνικές θεατρικές ομάδες της

Κεντροδυτικής Μακεδονίας.

Ελπίζουμε ότι η φετινή πρώτη διοργάνωση του θεατρικού διαγωνισμού να γίνει η αφορμή για την ευρύτερη διάδοση του ερασιτεχνικού θεάτρου στα σχολεία.

Κι ως μη ξεχνάμε, η σημασία του θεσμού δεν είναι ο ανταγωνισμός, γιατί το καλύτερο έπαθλο είναι η εμπειρία της δημιουργίας.

Δευτέρα 26 Απριλίου 1993

ώρα 9.00 μ.μ.

ΞΥΠΝΑ ΒΑΣΙΛΗ

του Δημήτρη Ψαθά

Παραγωγή: Πολυκλαδικό Λύκειο

Σκηνοθεσία: Κώστας Γιωτόπουλος

Σκηνογραφία: Σουζάνα Πετρίδου

Μουσική επιμέλεια: Σμαρούλα Κυριακίδου

Τους ρόλους ερμηνεύουν

Βασίλης - Κώστας Γιωτόπουλος

Μάνος - Κώστας Σαμαράς

Ντίνα - Σοφία Κυριακίδου

Αντιγόνη - Σμαρούλα Κυριακίδου

Ιφιγένεια - Αλίκη Γιατζίδου

Φανφάρα - Σουζάνα Πετρίδου

Φαρλάκου - Ολυμπία Τσακαλίδου

Στέλλα - Βίκυ Μπατζιάκα

Θόδωρος - Παναγιώτης Φύκατας

Ιουλία - Αγγελική Τσουπλή

Τασία - Βάσω Καραπά

Λαμπήρης - Λάзарος Λαζάρου

Α' κυρία - Βάσω Σγούρου

Β' κυρία - Αντιγόνη Τσαφή

Γενική επιμέλεια: Βασίλης Τσαπράκης (Θεολόγος)

• • •

Τετάρτη 28 Απριλίου 1993

ώρα 9.00 μ.μ.

Η ΛΟΚΑΝΤΙΕΡΑ

του Κάρλο Γκολντόνι

Παραγωγή: 2ο Λύκειο

Σκηνοθεσία: Συλλογική ευθύνη

Σκηνογραφία: Παναγιώτης Μπάτσιος - Κώστας Χριστοδουλίδης - Ευάγγελος Γαβρής

Μουσική: Αντόνιο Βιβάλντι - Βασιλική Αρελάκη (πιάνο) - Αντώνης Βασιλειάδης (φλάουτο)

Τους ρόλους ερμηνεύουν

Μαρκήσιος της Φορλιπόπολης - Αστέριος Πίσκος

Κόμης της Αλμπαφιορίτας - Βασίλης Πουρλίδης

Φαβρίκιος (καμαριέρης) - Ευτυχία Δελημητρίου

Ιππότης της Ριπαφράττας - Δημοσθένης Καραγιάννης

Μιραντολίνα (λοκαντιέρα) Σταυρούλα Σιδηροπούλου

Υπηρέτης του Ιππότη - Δημήτριος Αναστασίου

Ορτένσια (θεατρίνα) - Κατερίνα Πουρνάρα

Διάνειρα (θεατρίνα) - Κατερίνα Μασάδη

Υπηρέτης του Κόμη - Ηλίας Κακιδάκης

Γενική επιμέλεια: Παρασκευή Ζολώτα - Γρούμπα (φιλόλογος)

Παρασκευή 30 Απριλίου 1993

ώρα 9.00 μ.μ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

του Ευριπίδη

Παραγωγή: 4ο Γυμνάσιο (Γ' γυμνασίου)

Σκηνοθεσία: Συλλογική ευθύνη

Σκηνογραφία: Νίκος Τεντόγλου - Νίκος Κουτσούκος

Μουσική επιμέλεια: Συλλογική ευθύνη

Κίνηση χορού: Κατερίνα Παπαγιαννούλη - Κλαίρη Σισμανίδου - Φρειδερίκη Γάζαρου

Μακιγιάζ: Αντιγόνη Χαραλαμπίδου

Υποβολέας: Δέσποινα Τσοβαλιτζή

Γενικών καθηκόντων: Μελίνα Σαρηνγιαννίδου

Τους ρόλους ερμηνεύουν

Ιφιγένεια: Κυριακή Χατζησταυράκη

Ορέστης: Χαρίτων Σαρηνγιαννίδης

Πυλάδης: Γιάννης Τελίδης

Γελαδάρης: Λευτέρης Σιδηρόπουλος

Θάας: Χαράλαμπος Μουρατίδης

Αθηνά: Κατερίνα Δούλαλα

ΧΟΡΟΣ

Κορυφαίες: Μαρία Πανάγια - Ευαγγελία Τογκουσίδου

Μέλη: Αλεξία Φουσικά, Αντιγόνη Υφαντίδου, Μαργαρίτα Τσιμόγλου, Ελίσα Σοφιάνωφ, Φρειδερίκη Γάζαρου, Αντωνία Στεργιοπούλου, Κλαίρη Σισμανίδου, Κατερίνα Καζελίδου, Κυριακή Τσικαροπούλου, Βάσω Ρηγοπούλου, Λίτσα Τασσοπούλου, Άμαλία Παπαοικονόμου.

Γενική επιμέλεια: Σοφία Εμμανουηλίδου (φιλόλογος)

• • •

ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Τα τρία έργα που θα παρουσιαστούν ανήκουν σε τρεις διαφορετικές εποχές, 5ος αιώνας π.Χ., 18ος αιώνας και δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα. Οι δυο κωμωδίες, του Γκολντόνι και του Ψαθά, παρ' όλο που απέχουν μεταξύ τους δύο αιώνες, έχουν μεταξύ τους συγγένειες στο ύφος και τη γραφή. Πάντως είναι ευτύχημα, που τα σχολεία με τις επιλογές τους, μας δίνουν τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή με διαφορετικές θεατρικές εποχές. Ακολουθούν λίγα λόγια για τους συγγραφείς και τα έργα τους, με τη σειρά που θα παρουσιαστούν στο διαγωνισμό:

1. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΘΑΣ: "Ξύπνα Βασίλη"

Ο Δημήτρης Ψαθάς είναι απ' τους σημαντικότερους κωμωδογράφους του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου. Γεννήθηκε το 1907 στην Τραπεζούντα και εκτός από θεατρικός συγγραφέας ήταν επιτυχημένος δημοσιογράφος. Ξεκινώντας το 1940 με το "Στραβόξυλο", τα έργα του ερμηνεύθηκαν από τους μεγαλύτερους ελληνες κωμικούς. Ακόμα και σήμερα παραμένει ίσως ο δημοφιλέστερος σύγχρονος συγγραφέας. Από τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει το ΔΗΠΕΘΕ, μόνο φέτος στην Κεντρο-

δυτική Μακεδονία ανέβηκαν τουλάχιστον 7 έργα του.

2. ΚΑΡΛΟ ΓΚΟΛΝΤΟΝΙ: "Η Λοκαντιέρα"

Ο Κάρλο Γκολντόνι γεννήθηκε το 1707 στη Βενετία και πέθανε το 1793 στο Παρίσι, ακριβώς πριν από 200 χρόνια. Ήταν ένας απ' τους πολυγραφότερους συγγραφείς της εποχής του. Εγγραφε 212 έργα. Ο Γκολντόνι θεωρείται απ' τους μεγαλύτερους αναμορφωτές του Ευρωπαϊκού θεάτρου. Αξιοποίησε την παράδοση της Commedia dell' arte, αλλά συγχρόνως προχώρησε στη δημιουργία ρεαλιστικών χαρακτήρων, που οι σχέσεις τους ήταν παρμένες απ' την πραγματική ζωή. Κι όλα αυτά με απaráμιμη τέχνη.

3. ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ: "Ιφιγένεια εν Ταύροις"

Ο Ευριπίδης ήταν ο τελευταίος απ' τους τρεις μεγάλους τραγικούς της Κλασσικής Ελλάδας. Γεννήθηκε στη Σαλαμίνα το 485 π.Χ. και πέθανε το 406 στην Πέλλα της Μακεδονίας. Παρ' όλο που τα έργα του τηρούν όλους τους βασικούς κανόνες της τραγωδίας, θεωρείται ο θεμελιωτής του σύγχρονου θεάτρου. Οι ήρωες του Ευριπίδη είναι μόνοι και υπεύθυνοι απέναντι στις πράξεις τους, είναι ελεύθεροι, κατά συνέπεια και τραγικότεροι. Τα θέματα του τα επέλεξε, όπως κι οι άλλοι τραγικοί απ' την ελληνική μυθολογία, όμως οι ήρωες του είναι πιο γήινοι και πανανθρώπινοι.

Οι παραστάσεις δόθηκαν με επιτυχία και τη Δευτέρα 3 Μαΐου έγινε η απονομή των βραβείων.

Οι αποφάσεις της Κριτικής Επιτροπής ήταν:

ΕΠΑΙΝΟΣ Α' ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΡΟΛΟΥ

Απονέμεται στην ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ για την ερμηνεία της στο έργο του Κάρλο Γκολντόνι "Λοκαντιέρα" που παρουσίασε το 2ο Λύκειο.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ

Απονέμεται στην ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΕΛΛΑΚΗ και στον ΑΝΤΩΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ για την επιλογή και την ερμηνεία των συνθέσεων του Αντόνιο Βιβάλντι στην παράσταση του έργου του Κάρλο Γκολντόνι "Λοκαντιέρα" που παρουσίασε το 2ο Λύκειο.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Απονέμεται στον ΝΙΚΟ ΤΕΝΤΟΓΛΟΥ και στον ΝΙΚΟ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟ για την σκηνογραφία στο έργο του Ευριπίδη "Ιφιγένεια εν Ταύροις" που παρουσίασε το 4ο Γυμνάσιο.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

Απονέμεται στο 2ο ΛΥΚΕΙΟ για τα κοστούμια στο έργο του Κάρλο Γκολντόνι "Λοκαντιέρα"

ΕΠΑΙΝΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑΣ

Απονέμεται στο 4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ με ιδιαίτερη μνεία για την παρουσίαση του χορού στην παράσταση του έργου του Ευριπίδη "Ιφιγένεια εν Ταύροις".

ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η κριτική επιτροπή θεωρεί ότι η επιλογή των έργων απο τα σχολεία έδωσε την ευκαιρία στους θεατές να παρακολουθήσουν διαφορετικά είδη θεάτρου και διαφορετικών εποχών. Το γεγονός αυτό συγκαταλέγεται στα θετικά του διαγωνισμού, δυσκόλεψε όμως αρκετά την σύγκριση των παραστάσεων.

Επίσης η κριτική επιτροπή εκτιμά ότι το επίπεδο και των τριών παραστάσεων ήταν ανέλπιστα υψηλό, για σχολικό διαγωνισμό.

Αυτό το επίπεδο αποδεικνύει και το μόχθο όλων όσων συμμετείχαν στις παραστάσεις, είτε επί σκηνής, είτε πίσω απ' τη σκηνή.

Κατόπιν τούτων, η κριτική επιτροπή ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ να απονεμίσει το πρώτο βραβείο καλύτερης παραγωγής εξίσου και στις τρεις παραστάσεις, τιμώντας την εξίσου αξιόπαινη προσπάθεια όλων.

Τα χρηματικά έπαθλα μοιράζονται επίσης σε τρία ίσα μέρη κι έτσι κάθε σχολείο θα λάβει από 100.000 δραχμές.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΜΙΑΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Όλα ξεκίνησαν από την πρωτοβουλία του Κέντρου Νεολαίας, πριν από έξι περίπου χρόνια, να συγκροτήσει μια θεατρική ομάδα, από μαθητές που είχαν δείξει το ανάλογο ενδιαφέρον. Όλα αυτά τα χρόνια και κάτω από την επίβλεψη του ηθοποιού Παντελή Καλπάκογλου, η θεατρική ομάδα ανέβαζε κάθε χρόνο και από ένα έργο. Σ' αυτήν την προσπάθεια συμμετείχαν πολλοί μαθητές. Οι περισσότεροι τελείωσαν το σχολείο κι αποχώρησαν, αλλά κάθε χρόνο νεώτεροι τους αντικαθιστούσαν.

Κι έτσι φτάσαμε στον Οκτώβρη του 1992. Τότε πάρθηκε μια σωστή απόφαση. Η θεατρική ομάδα του Κέντρου Νεολαίας πέρασε στην δικαιοδοσία του ΔΗΠΕΘΕ. Κι έτσι έγινε μια δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος για τους θεατρικούς διαλόγους.

Όμως τι ακριβώς ήταν οι Θεατρικοί Διάλογοι;

Μια απόπειρα να καθιερωθούν προγραμματισμένες συζητήσεις γύρω απ' όλα τα ζητήματα που απασχολούν τη θεατρική τέχνη. Η προσπάθεια αυτή καθυστέρησε να ξεκινήσει και όταν ξεκίνησε ανακαλύψαμε ότι τα παιδιά ενδιαφέρονταν κυρίως να παίξουν, να ενσαρκώσουν ρόλους, να επικοινωνήσουν με το κοινό και εν τέλει να δοκιμάσουν τους εαυτούς τους στη θεατρική σκηνή.

Βρεθήκαμε πάλι στο σημείο που είχαμε ξεκινήσει. Δηλαδή στην προετοιμασία μιας παράστασης ενός θεατρικού έργου. Όμως οι σκέψεις και οι ζυμώσεις που ήδη είχαμε κάνει μας οδήγησαν σε μια ενδιάμεση λύση. Σ' αυτό που ονομάσαμε "Περιπλάνηση στο Θέατρο".

Όμως τι ακριβώς είναι η "Περιπλάνηση στο Θέατρο";

Είναι ακριβώς αυτό που λέει. Μια περιπλάνηση στους θεατρικούς συγγραφείς και στα έργα τους. Θεωρήσαμε πιο σωστό να καταπιαστεί η ομάδα με αποσπάσματα διάφορων θεατρικών έργων για δυο λόγους: Πρώτον, γιατί με αυτόν τον τρόπο θα υπήρχε ρόλος για κάθε ενδιαφερόμενο και δεύτερον, γιατί η περιπλάνηση σε διαφορετικά θεατρικά έργα, εποχές και είδη, θα είχε επι πλέον και παιδευτικό χαρακτήρα.

Και κάτι τελευταίο: Η ερασιτεχνική θεατρική ομάδα του ΔΗΠΕΘΕ βαπτίστηκε και το όνομα αυτής "ΕΚΦΡΑΣΗ". Της ευχόμαστε μακροήμερη.

Γιάννης Καραχισαρίδης

"ΕΚΦΡΑΣΗ"

Γενική επιμέλεια: Παντελής Καλπάκογλου ηθοποιός του Κ.Θ.Β.Ε.

Η παράσταση περιλαμβάνει αποσπάσματα από έργα των συγγραφέων:

Ευρυπίδη

Αριστοφάνη

Αντον Τσέκωφ

Ζαν Κοκτώ

Ντάριο Φο

Κώστα Μουρσελά

Πρώτο μέρος

1. Η ΨΕΥΤΡΑ του Ζαν κοκτώ - Πόπη Σύρπη
2. Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΝΑ του Ντάριο Φο - Θανάσης Μιχαλόπουλος
3. ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ του Ντάριο Φο - Βασιλική Καραπά, Ιωάννα Κοροσίδου
4. ΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ του Κώστα Μουρσελά - Χριστίνα Πηνειού, Φανή Ματάκη, Ιωάννα Κοροσίδου
5. ΤΟ ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΟ του Κώστα Μουρσελά - Νατάσα Γεωργιάδου, Ντίνα Παντούλη, Ιωάννα Κοροσίδου
6. ΘΕΡΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΕΣ του Αριστοφάνη - Γιώτα Πέτκου
7. ΗΛΕΚΤΡΑ του Σοφοκλή - Μάγδα Πένσου

Δεύτερο μέρος

1. ΓΛΑΡΟΣ του Αντον Τσέκωφ - Μάγδα Πένσου, Κώστας Γιωτόπουλος
2. ΟΛΥΑ, ΜΙΑ ΨΥΧΟΥΛΑ του Αντον Τσέκωφ - Κατερίνα Πουρνάρα, Σοφία Κυριακίδου, Πόπη Ψαλτίδου
3. ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΕ ΓΑΜΟ του Αντον Τσέκωφ - Θανάση Μιχαλόπουλος, Κώστας Γιωτόπουλος, Μάγδα Πένσου

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 8 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Συναυλία

ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

Είσοδος ελεύθερη

Διευθύνει ο Βασίλης Πετρόχειλος

Α' μέρος

1. Din di ri din Ανώνυμος Ισπανός 16ος αι.
2. Tourdion P. Attaignant
3. April is in my mistress's face T. Morley
4. Sicut Cervas G.P. da Palestrina
5. Gubilo W. A. Mozart
6. Ave Maria H. Villa-Lobos
7. Tibie Paiom (Ρωσικό) D. Bortniansky
8. Nobody Knows Νέγκρικο
9. La Vergine degli Angeli G. Verdi

Β' μέρος

1. Ελληνική Ορθοδοξη λειτουργία (2 μέρη) Θ. Παπακωνσταντίνου
2. Εξελέγαστο Π. Ρουγκα
3. Τα παιδιά κάτω στο κάμπο Μ. Χατζηδάκη
4. Αντρα μου πάει Παρ. Ελληνοφώνης Κ. Ιταλίας
5. Μωρη κοντούλα λεμονιά Παρ. Ηπείρου (Επ. Κ. Ευαγγελάκου)
6. Το γιασεμί Παρ. Μ. Ασίας - Κύπρου (Λ. Σίταρος)
7. Ανοιξαν τα δένδρα ούλα Παρ. Μακεδονίας (επ. Β. Πετρόχειλος)
8. Η τράτα μας η κουρελού Παρ. Νησιώτικο (επ. Β. Πετρόχειλος)
9. Χαλαλιν του Κυπριακό Μ. Βιολάρη
10. Εχε γεια Παναγιά Παρ. Κων/λης (Β. Πετρόχειλος)

• • •

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Ρεσιτάλ για δύο πιάνα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΥΛΑΣ - ΡΕΠΑΝΗ ΛΙΟΥΝΤΜΙΛΑ

Γενική είσοδος 300 δρχ.

Α' μέρος

1. J. BRAHMS: 5 Βαλς, Op. 39
2. C. SAINT SAENS: Παραλλαγές σ' ένα θέμα του Μπετόβεν, Op. 35
3. F. LISZT: Ουγγρική Ραψωδία No 2, σε μεταγραφή για 2 πιάνα

Β' μέρος

1. O. MESSIAEN: 2 Πρελούδια για πιάνο σόλο
2. D. MILHAUD: Σουίτα "SCARAMOUCHE"
- i. VIF
- ii. MODERE
- iii. BRAZILEIRA
3. W. LUTOSLAWSKY: Παραλλαγές σ' ένα θέμα του Παγκανίνι
4. M. INFANTE: 3 Χοροί της Ανδαλουσίας
- i. RITMO
- ii. SENTIMIENTO
- iii. GRAZIA

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΛΙΟΥΝΤΜΙΛΑ ΡΕΠΑΝΗ

Γεννήθηκε στη Βουλγαρία και άρχισε πιάνο σε ηλικία 5 ετών. Συνέχισε τις μουσικές σπουδές της στο Μουσικό Γυμνάσιο του Πλεβεν και αργότερα στην Ανωτάτη

Μουσική Ακαδημία της Σόφιας στην τάξη της Καθηγήτριας Σνεζανα Μπαροβα. Παρακολούθησε μαθήματα πιάνο από τον πανίστα, συνθέτη και μαέστρο Νίκο Ασρινίδη. Αποφοίτησε από το Μακεδονικό Ωδείο το Γενάρη του 1992 παίρνοντας Δίπλωμα Πιάνου με Αριστα Παμπφεί, διάκριση και βραβείο εξαιρετικής δεξιοτεχνίας και ερμηνείας.

Σήμερα είναι καθηγήτρια πιάνο στο Μακεδονικό Ωδείο και συνοδεύει την τάξη Μονωδίας της Θεοπίστης Μαραντίδου. Έχει δώσει ρεσιτάλ με έργα για 2 πιάνα και έχει συνοδέψει την πρώην Δημοτική Χορωδία Θεσ/νίκης υπό τη διεύθυνση του Αντώνη Κοντογεωργίου καθώς επίσης και ρεσιτάλ κλασσικού τραγουδιού.

ΞΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Γεννήθηκε στη Θεσ/νίκη το 1969. Αρχισε μαθήματα πιάνο σε ηλικία 10 ετών. Αποφοίτησε το Γενάρη του 1992 από το Μακεδονικό Ωδείο Θεσ/νίκης παίρνοντας Δίπλωμα με Αριστα Παμπφεί, από την τάξη του πανίστα, συνθέτη και μαέστρου Νίκου Ασρινίδη. Παρακολούθησε σεμινάριο πιάνο με την καθηγήτρια της Ανωτάτης Μουσικής Ακαδημίας της Σόφιας, Σνεζανα Μπαροβα.

Από το 1989 συνοδεύει τη Λυρική Χορωδία Θεσ/νίκης στις εμφανίσεις της. Έχει εμφανιστεί σε ρεσιτάλ με έργα για 2 πιάνα και έχει συνοδέψει ρεσιτάλ κλασσικού τραγουδιού. Επίσης, είναι και πτυχιούχος του τμήματος Γεωλογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης.

• • •

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Ρεσιτάλ πιάνο

ΠΟΠΗΣ ΦΙΡΤΙΝΙΔΟΥ

Γενική είσοδος 300 δρχ.

Α' μέρος

- J. S. Bach - F. Busoni, δυο πρελούδια χορικού:
- a) Ich ruf zudir, Herr Jesu Christ BWV 639
- β) Nun Komm der Heiden Heiland BWV 659
- L. v. Beethoven: Σονάτα No 7, έργο 10 αριθμός 3
- Presto
- Largo e mesto
- Menuetto, Allegro
- Trio
- Menuetto da capo
- Rondo, Allegro

Β' Μέρος

- Fr. Chopin: Βάλς No 1, έργο 18 Vivo
- Fr. Chopin: Πολονέζα No 6, έργο 53 Maestoso
- G. Faure: Νυκτερινό No 13, έργα 119
- Andanti, Allegro, Tempo primo
- Fr. Chopin: Μπαλλάντα No 4, έργο 52
- Andanti con moto

ΠΟΠΗ ΦΙΡΤΙΝΙΔΟΥ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Γεννήθηκε το 1966 στη Βέροια. Ξεκίνησε τις μουσικές της σπουδές στην τότε μουσική σχολή του Δήμου Βέροιας με δασκάλα την Πόπη Χατζηδόμου με την οποία είχε τη σπάνια τύχη - όπως εξομολογείται η ίδια - να φτάσει μέχρι το δίπλωμα πιάνο τον Ιούνιο του '89, έχοντας κερδίσει πολύτιμες μουσικές γνώσεις έχοντας το πιο φωτεινό παράδειγμα της ζωής της. Παρακολούθησε μαθήματα των Barona, D. Tsaner, N. Ασρινίδη και R. Szidon.

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Ρεσιτάλ Βιολοντσέλλου

ΣΤΕΦΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ - ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Γενική είσοδος 300 δρχ.

Α' Μέρος**A. VIVALDI:** Σονάτα Νο 3 για βιολοντσέλλο και μπάσο κοντίνουο σε λα ελλάσσονα

Largo

Allegro

Largo

Allegro

D. SCHOSTAKOWITSCH: Σονάτα για βιολοντσέλλο και μπάσο, op. 40

Allegro non troppo

Allegro

Largo

Allegro

Β' Μέρος**J.S. BACH:** Arioso**A. DVORAK:** "Songs my mother caught me"

Adante con moto

F. SCHUBERT: Moment Musical, op. 94

Allegro maleruto

C. SAINT - SAENS: Cygne**P. TSCAIIKOWSKY:** Valse sentimental**E. CHOPIN:** ETUDE op. 25, No 7.**E. GRANADOS:** Intermezzo**D. van GOENS:** Scherzo op. 12**N. PAGANINI:** Θέμα και παραλλαγές στη λα χορδή.**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ****ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΟΣ**

Γεννήθηκε το 1973 στη Θεσσαλονίκη. Ξεκίνησε τις σπουδές του στο βιολοντσέλλο με τον καθηγητή Ρ. Μπαλτά στο Κρατικό Ωδείο Θεσ/νίκης, με τον οποίο και συνεχίζει.

Συμμετείχε ενεργά σε πολλά σεμινάρια με διακεκριμένους Έλληνες και ξένους Βιολοντσέλλιστες όπως: Δ. Πάτρα, J.F. Selleheim, R. Dragnen, A. Morosanu, R. Leopold, T. Kadves, G. Soboleva, A. Kraster.

Το Δεκέμβριο του 1990, με επιχορήγηση του Κρατικού Ωδείου Θεσ/νίκης εκπροσώπησε την Ελλάδα στην "συνάντηση Ωδείων της Μεσογείου" στη Σεβίλλη της Ισπανίας, εκτελώντας αποκλειστικά ελληνική σύνθεση. Επίσης την ίδια χρονιά πήρε μέρος στο 6ο Βορειοελλαδίτικο Διαγωνισμό εγχόρδων του Συνδέσμου Αποφοιτών Ωδείων Θεσ/νίκης, όπου απέσπασε το Α' Βραβείο. Το 1991 του απονεμήθηκε το βραβείο Φίλιππος Νάκας από το Κρατικό Ωδείο Θεσ/νίκης ενώ το 1992 κέρδισε την υποτροφία για έγχορδα της "YAMAHA MUSIK FOUNDATION".

Εχει δώσει επανειλημμένως ρεσιτάλ βιολοντσέλλου σε πολλές πόλεις της Ελλάδας ενώ πρόσφατα επιλέχθηκε κατοπιν ακροάσεως - να παίξει ως σολίστ με την ορχήστρα του Κρατικού Ωδείου Θεσ/νίκης.

Τώρα ετοιμάζεται για τις διπλωματικές του εξετάσεις.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1975. Σε ηλικία 17 ετών αποφοίτησε από το Κρατικό Ωδείο Θεσ/νίκης (τάξη της κ. Ανίας Χατζησυμεωνίδου) με άριστα παμπσηφεί και βραβείο. Εχει δώσει επανειλημμένα ατομικά ρεσιτάλ πιάνου και συναυλίες μουσικής δωματίου και έχει ηχογραφήσει για το Ραδιοφωνικό Σταθμό Μακεδονίας.

Το Μάρτιο του 1990 πήρε βραβείο συνοδείας και βραβείο πιάνου στο Διεθνή Διαγωνισμό jugend Musiziert και τον Δεκέμβριο του 1990 εκπροσώπησε την Ελλάδα στη "Συνάντηση Ωδείων της Μεσογείου" στη Σεβίλλη της Ισπανίας, με έργα Ελλήνων συνθετών.

Το Δεκέμβριο του 1992 κέρδισε την υποτροφία του πανελληνίου διαγωνισμού "YAMAHA MUSIK

FOUNDATION".

Εχει παρακολουθήσει σεμινάρια πιάνου με τους: Siraakur, Δ. Ευνουχίδου, Ganer, Arbo Valdma και τα καλοκαίρια του 1991 και 1992 πήρε μαθήματα από τον Δ. Bashkiron στην Ακαδημία Mozarteum του Salzburg.

● ● ●

ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.**ΡΕΣΙΤΑΛ ΠΙΑΝΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ**

Είσοδος Ελεύθερη

Couperin: Αδελφή Μόνικα

Couperin: Οι πλέκτρες

Scarlatti: Sonate

Chopin: Valse No 11

Chopin: Valse No 7

Schubert: Klavierstucke

Schumann: Aufschwung

Dvorak: Σλάβικος χορός Νο 8

Liszt: Ουγγρική Ραψωδία Νο 5

Brahms: Ballade op. 10

Αστρινίδης: Πρελούδιο

Shostakovitch: 3 φανταστικοί χοροί

Bartok: Ρουμάνικος χορός

Ε. Μπουσιάκη

Φ. Φράγκου

»

Κ. Φράγκου

Κ. Τερμεντζή

Χ. Καμπίσιου

Κ. Παπαγιαννούλη

Ν. Νεράντζης

Ε. Αδαμίδου

»

Χ. Σκουμποπούλου

Ε. Τόλιου

Ε. Ιωαννίδου

● ● ●

ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΜΑΪΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Συναυλία για 2 Βιολιά

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΣ - ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΙΖΥΡΛΗ

Γενική είσοδος 300 δρχ.

Α' Μέρος**FR. STETKA:** Suite in C-dur

Allemande, Courande, Arie, Bourree, Polonaise,

Gavotte, Gigue

J.M. LECLAIR: Sonate in A-dur

Allegro, Andante, Allegro

Β' Μέρος**J. HAYDN:** DUET in E-dur

Moderato, Menuetto - trio, Adagio, Presto

W.A. MOZART: Duetin F-dur

Allegro, Andante, Allegretto grazioso

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ**ΒΛΑΧΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ - ΣΤΕΦΑΝΟΣ**

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1963. Αρχισε τα μαθήματα βιολιού σε ηλικία 11 ετών στο Κρατικό Ωδείο με τον κ. Οδ. Κουζώφ. Το 1983 ήταν μέλος της Συμφ. Ορχήστρας "ΔΗΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ" υπό την διεύθυνση του Καρόλου Τρικολίδη. Το 1984 συνεργάζεται με το Κρ. Θέατρο Βορείου Ελλάδος.

Το 1985 ήταν από τα πρώτα μέλη που δημιούργησαν το Κλιμάκιο Ορχήστρας Νέων υπό την διεύθυνση του Αλκι Μπαλτά. Το 1988 παίρνει το δίπλωμα του. Από το 1991 είναι μέλος της Κρ. Ορχήστρας Θεσ/νίκης και διδάσκει στο Δημ. Ωδείο Βέροιας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΙΖΥΡΛΗ

Γεννήθηκε στην Θεσ/νίκη και σε ηλικία 4 ετών άρχισε μαθήματα βιολιού με την καθηγήτρια Ντάνη Δοσίου.

Το 1990 αποφοίτησε διπλωματούχος με Άριστα παμπσηφεί από το Κρατικό Ωδείο Θεσ/νίκης στην τάξη της κας Δοσίου. Συνέχεια σπουδών στο Essen στην Γερμανία στην Ανώτατη Ακαδημία δίπλα στον διαπρεπή καθηγητή και βιολιστή Mincho Minchev.

Μέλος της Δημοτικής Ορχήστρας από το 1987 και τώρα της Κρατικής Ορχήστρας.

Συμμετοχές σε σεμινάρια στην Αυστρία, Βουλγαρία και Γαλλία καθώς και σε συναυλίες Μουσικής Δωματίου.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ
ΟΥΓΓΡΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ έως ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΪΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

Η ιστορία της Ουγγρικής τέχνης αρχίζει, μόλις πριν από 1000 περίπου χρόνια, με τα πολιτισμικά δείγματα που έφεραν μαζί τους οι Ούγγροι που κατέκτησαν τη λεκάνη των Καρπαθίων, ενσωματώνοντας στο δικό τους πολιτισμό και τον πολιτισμό των λαών που προϋπήρξαν στην περιοχή αυτή. Η τέχνη των Ούγγρων κατακτιπών, αν και είναι συγγενική με την τέχνη των νομάδων της στέππας, εντούτοις διαφέρει αισθητά από αυτήν, εξαιτίας, κυρίως, του έντονου διακοσμητικού χαρακτήρα της λόγω της προγονικής καταγωγής τους από την Ανατολή.

Όμως, μετά τον εκχριστιανισμό των Ούγγρων, το 977μ.Χ. και την οργάνωση του φεουδαρχικού κράτους, σημειώνεται μια προοδευτική προσέγγιση με τα μεγάλα πολιτισμικά και καλλιτεχνικά ρεύματα της Δυτικής Ευρώπης. Έτσι, η Ρομανική και Γοθική τέχνη άρχισαν σιγά σιγά να κατακτούν έδαφος και στην Ουγγαρία όπου και σήμερα διασώζονται σημαντικά μνημεία της περιόδου εκείνης.

Τα πρώτα χαρακτηριστικά δημιουργήματα Ούγγρων καλλιτεχνών υψηλής τεχνικής και καλλιτεχνικής αξίας, τα συναντούμε γύρω στον 14ο με 15ο αι. όταν κάτω από την πίεση μιας επιταχυνόμενης αστυφιλίας, δημιουργείται η ανάγκη αυτόνομης κοσμικής και θρησκευτικής τέχνης. Διότι τότε χτίζονται στα μεγάλα αστικά κέντρα σημαντικά εκκλησιαστικά μνημεία που απαιτούν και ανάλογη οργάνωση των εσωτερικών λατρευτικών χώρων με εικόνες, πίνακες και αγάλματα για την φιλοτέχνηση των οποίων εργάζονται ταυτόχρονα πολλά εργαστήρια διαφόρων ειδικοτήτων.

Η Ουγγρική μεσαιωνική τέχνη του 15ου και 16ου αι. φτάνει στο αποκορύφωμά της με την οργανική αφομοίωση των διδασμάτων της Αναγέννησης μέσω της Ιταλίας, σε μια περίοδο που δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη του τόπου τους οι Ούγγροι μονάρχες του οίκου Αηζου, καθώς και η μετέπειτα ενθρόνιση του Hunyadi (1458-90) Matyas (Ουνιάδης) που η ουμανιστική του παιδεία τον ώθησε στην ανάπτυξη του πολιτισμού, ώστε, όχι αδικαιολόγητα, να θεωρείται μεγάλος μακίνας της Ουγγρικής τέχνης στα χρόνια της βασιλείας του.

Η Αναγέννηση με την αγγλή και τον πλούτο των ιδεών που έφερε σε όλους τους τομείς της δημιουργικής έκφρασης και της επιστήμης, όπως και ο Διαφωτισμός που συνέβαλε αποφασιστικά στο να απελευθερωθούν σημαντικές πνευματικές δυνάμεις, δημιούργησαν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την καλλιέργεια εθνικής συνείδησης στον Ουγγρικό λαό.

Έτσι, για την Ουγγρική τέχνη, δεν ήταν δύσκολο να συνδεθεί με τις αναζητήσεις και τα ρεύματα του 19ου και 20ου αι. καθώς προϋπήρχε πλούσιο παρελθόν που εξασφάλισε στέρεες βάσεις πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε η σημαντική πραγματικότητα, που παρά τους διάφορους κοινωνικούς κλυδωνισμούς, επέτρεψε στους καλλιτέχνες μας, και τα διάφορα πρωτοποριακά ευρωπαϊκά και διεθνή καλλιτεχνικά ρεύματα του 20ου αι. να παρακολουθούν και να τα αφομοιώνουν δημιουργικά, και τις προσωπικές πνευματικές και καλλιτεχνικές αναζητήσεις τους να γαλβανίζουν στις ιδιαίτερες παραδόσεις της πολιτισμικής πορείας της Ουγγαρίας, με αποτέλεσμα διεθνώς αναγνωρισμένα.

Οι 17 καλλιτέχνες που παρουσιάζονται στην ομαδική αυτή έκθεση, είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα των τάσεων που επικρατούν στα έργα πολλών σύγχρονων Ούγγρων ζωγράφων, προσπαθώντας, φυσικά, να εκφραστεί ο καθένας ξεχωριστά μέσα από την επιβεβαίωση των προσωπικών του οραμάτων στο αποτέλεσμα της ίδιας της δουλειάς του πρώτα, και στην αποδοχή αυτής της δουλειάς από το κοινό, που με συγκίνηση επικοινωνεί με την τέχνη.

Πάντως, ανεξάρτητα από την τεχνολογία του καθενός, τους εσωτερικούς και τεχνικούς μηχανισμούς δηλ. με τους οποίους προσπαθεί να διατυπώσει στο έργο τις ιδιαιτερότητες

της ατομικότητάς του, ο κοινός παρονομαστής όλων των καλλιτεχνών που συμμετέχουν στην έκθεση αυτή είναι η υψηλή τεχνική κατάρτιση τους και η ευρύτητα της καλλιτεχνικής τους παιδείας, στοιχεία που εκτιμήθηκαν ιδιαίτερα σε μεγάλα ευρωπαϊκά και διεθνή καλλιτεχνικά κέντρα όπου παρουσίασαν ατομικά ή ομαδικά τη δουλειά τους.

Κι αυτό για μια μικρή χώρα όπως η Ουγγαρία δεν είναι βέβαια λίγο, δεν πρέπει όμως να επαναπαυόμαστε, αφού διαρκώς οφείλουμε όχι μόνο να διατηρούμε τα ερεσμοτά μας στη διεθνή αγορά τέχνης, αλλά και να τα διευρύνουμε.

ΜΑΡΙΑ ΤΟΡΟΚ

Επιμελήτρια της έκθεσης - Διευθύντρια Γκαλερί

● ● ●

ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ "SU"
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ έως ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΜΑΪΟΥ

Τα κεντήματα "SU" είναι ένα είδος χειροτεχνίας στην επαρχία Jiangsu, κυρίως στην πόλη Suzhou, η οποία έχει φήμη σαν μία από τις τέσσερις γνωστές τέχνες κεντημάτων στην Κίνα, όπως: Τα κεντήματα Xiang, στην επαρχία Hunan, τα κεντήματα Shu στην επαρχία Sichuan, τα κεντήματα Yue στην επαρχία Guangdong και τα κεντήματα Su στην επαρχία Jiangsu.

Με μία ιστορία περισσότερο από δύο χιλιάδες (2000) χρόνια, τα κεντήματα Su ήταν γνωστά για το λεπτό και διακριτικό τους στυλ. Τα έντονα χρώματα έκαναν τα έργα να δείχνουν θαυμάσια και διακριτικά.

Τα διάφορα σχήματα, το λεπτό γούστο των κεντημάτων και οι ζωντανές εικόνες έδωσαν έναν διακεκριμένο χαρακτήρα στα κεντήματα Su της εποχής εκείνης.

Μεταξύ των δυνασטיών Ming και Qing, τα κεντήματα Su σταδιακά απέκτησαν το δικό τους μοναδικό στυλ. Τα έργα συνθέτονταν έξυπνα, κεντιούντουσαν προσεκτικά σε διάφορους τρόπους βαψίματος, όπως επίσης και με κλωστές από καθαρό μετάξι. "Η Μιμητική Τέχνη των Κεντημάτων" δημιουργήθηκε από την Shen Tao, μία καλλιτέχνη στην τελευταία δυναστεία των Qing, η οποία έκανε πολύ καλή χρήση των επιδράσεων του φωτός και η οποία συμμετείχε κατά πολύ στην τέχνη των κεντημάτων.

Τα έργα της κέρδισαν το πρώτο βραβείο σε μία από τις διεθνείς εκθέσεις που έγινε στα 1911, στην Ιταλία.

Απ' όταν δημιουργήθηκαν τα παραδοσιακά κεντήματα, μπορούμε να δούμε πολλά απ' αυτά τα είδη, συμπεριλαμβανομένων σε: ρούχα, παπλώματα, μαξιλάρια και μικρές τσάντες.

Με το πλεονέκτημα της καθαρότητας και των στολιδιών, τα παραδοσιακά κεντήματα γίνονταν όχι μόνο με διάφορους τρόπους πλεξίματος και λεπτής τέχνης, αλλά επίσης σε καλά ταίριαστα χρώματα, εξάισια αλλά όχι υπερβολικά, λεπτά αλλά όχι κακόγουστα.

Στην δεκαετία του 1930, ο καθηγητής Yang Shouyu δημιούργησε την τέχνη των "Χτυπητών" κεντημάτων, η οποία συμπεριέλαβε και εμπλούτισε την καλλιτεχνική αγάπη των κεντημάτων. Μεγάλη πρόοδος έγινε πολύ γρήγορα κατά την δεκαετία του 1950.

Το "Peony" το πρώτο κέντημα διπλής όψεως γεννήθηκε, το οποίο αντιπροσώπευε, το τελευταίο είδος τέχνης κεντημάτων.

Για πάνω από είκοσι (20) χρόνια, πάνω στη βάση της συνέχειας των παραδοσιακών ειδών τέχνης, καλλιτέχνες κεντημάτων συνέχισαν να χαράζουν δρόμους, το επίπεδο της τέχνης των κεντημάτων παρουσίασε συνεχή ανάπτυξη, ενώ ένα νέο στυλ περιεκτικής σύνθεσης, διακριτικών θεμάτων, ζωντανών εικόνων, λεπτών χρωμάτων και εφευρετικής τέχνης δημιουργήθηκε.

Σαν συνέπεια, πολλά έργα φτιάχτηκαν, όπως: "Ασπρο παγώνι", "Ανθισμένα Κινέζικα Ξυνόμυλα", "Οκτώ Γάτες", "Άγρια Χίνα ανάμεσα στα Καλάμια", και "Τιρίπιτερο Teng Wang".

Τα κεντήματα Su συμμετείχαν επίσης σε διεθνείς πολιτιστικές ανταλλαγές. Από το 1950 τα κεντήματα Su εμφανίστηκαν σε σχεδόν πάνω από χίλιες (1000) διεθνείς εκθέσεις στο εξωτερικό.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ!

ΑΕΡΟΒΙC

Πριν απο 4 χρόνια ξεκίνησαν να λειτουργούν τα τμήματα Aerobic της ΔΕΤΟΠΟΚΑ. Η διάθεση κυριών και δεσποινίδων της πόλης μας για καλή φυσική κατάσταση μας ώθησε στο να δημιουργήσουμε οτι καλύτερο και πιο καινούργιο στο χώρο του Aerobic. Η συνεχής ενημέρωση του τμήματος καθώς και η υποστήριξη της διεύθυνσης για εξοπλισμό έκαναν το τμήμα οτι το καλύτερο στην πόλη μας.

Γίνονται μαθήματα Low Impact δηλ. άσκηση με χαμηλή ένταση. Χορευτικά βήματα, απλοί συνδυασμοί, με σκοπό να γυμνάσουν και μυοσκελετικό και καρδιά. Το Mix Aerobic που περιέχει στοιχεία Low και High Impact.

Μια συνεχή εξέλιξη του Low με λίγο υψηλότερη ένταση για τους λίγο πιο προχωρημένους αλλά και γι' αυτούς που θέλουν περισσότερη κίνηση και ιδρώτα. Η μουσική σε συνδυασμό με τα βήματα, δημιουργούν την καλύτερη ατμόσφαιρα για να γυμναστεί κανείς άνετα αλλά και να εκτονωθεί παράλληλα. Ας μην ξεχνάμε οτι αυτό τον καιρό η γυμναστική είναι ο καλύτερος τρόπος απαλλαγής απο κιλα και Strets.

Στα μαθήματα επίσης γίνονται ασκήσεις με Rubberband (λαστικά). Είναι μια μορφή αντίστασης για περισσότερη σύσφιξη.

Χρησιμοποιούνται και σε άσκηση για τα χέρια και σε ασκήσεις για τα πόδια.

Για τα χέρια χρησιμοποιούμε επίσης και βαράκια για να δώσουμε γραμμωση στα χέρια και να κάνουμε ενα υπερχο θώρακα και πλάτη.

Στις ασκήσεις εδάφους απαραίτητο οι κοιλιακοί ραχιαίοι και ειδικές ασκήσεις για γλोटους, προαγωγους.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνουμε στις ασκήσεις για την Σπονδ. Στήλη. Αυτό που ευχαριστεί ιδιαίτερα όλες τις κυρίες και δεσποινίδες που παρακολουθούν τα μαθήματα είναι τα τεντωμένα για όλους τους μυες του σώματος, τη Σπονδυλική Στήλη καθώς και η ώρα του χαλαρώματος. Η πιο υπεροχη στιγμή για να δώσει κανείς τελικά τη ένταση, την κούραση απο πάνω του με ειδική μουσική και άσκηση χαλαρώματος.

Στο τέλος καθε χρονιάς παρουσιάζεται σε παράσταση χορογραφία του τμήματος Aerobic και συμμετέχουν οι δεσποινίδες του τμήματος.

Η υπευθυνη του τμήματος ανηκει και στην ομάδα της GRAFTS σχολή Aerobic που εδρεύει στη Θεσ/νικη.

Μ. Κοσμίδου

(υπεύθυνη του τμήματος Aerobic της ΔΕΤΟΠΟΚΑ)

● ● ●

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ '93

Ξεκίνησε την Τετάρτη 28 Απριλίου 1993 το Ερασιτεχνικό Τουρνουά Μπάσκετ "ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ '93".

Στο τουρνουά λαμβάνουν μέρος 20 ομάδες όπου δημιουργήθηκαν 5 όμιλοι των 4 ομάδων. Οι όμιλοι έχουν ως εξής:

Α' ΟΜΙΛΟΣ

ΦΛΟΥ

ΑΟΥΤΣΑΪΝΤΕΡΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

10 ΜΙΚΡΟΙ ΚΙΤΣΟΙ

Β' ΟΜΙΛΟΣ

IDEA - ΓΑΛΑΤΕΣ

ΒΕΝΣΕΡΕΜΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ
ΒΙΡΣ

Γ' ΟΜΙΛΟΣ

ΒΟΥΚΕΦΑΛΑΣ

ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ

ΠΕΙΡΑΤΕΣ

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ

Δ' ΟΜΙΛΟΣ

ΦΙΔΙΑ

ΑΝΩ - ΚΑΤΩ

ΦΟΡΤΟΥΝΑ ΚΑΡΑΧΜΕΤ

ΕΠΡΕΠΕ

Ε' ΟΜΙΛΟΣ

ΚΕΛΤΕΣ

ΝΤΡΙΓΚ ΤΙΜ

ΤΑΜΑΧΕΣ

ΚΑΠΤΑΙΝΣ

● ● ●

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ

ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

(ΠΙΝΓΚ - ΠΟΝΓΚ)

Το τμήμα ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1989 και αρχικά στελεχώθηκε απο νέους αθλητές του Φιλίππου Βέροιας με προπονητή τον Γιώργο Τσιαλτζιούδη. Την ίδια χρονιά έγινε επίκουρο μέλος της ΕΦΟΕΠΑ και πήρε μέρος στο τοπικό πρωτάθλημα Κ. Δ. Μακεδονίας με τους παίκτες Γ. Τζιλτζιούδη, Φώτη Τσιαλτζιούδη, Ανέστη Κουγιουμτζιδη και Κώστα Κόκκαλη. Την περίοδο 1989-90 πήρε την τρίτη θέση στο τοπικό πρωτάθλημα ανδρών.

Την ίδια περίοδο άρχισε και η εγγραφή κοριτσιών και έτσι δημιουργήθηκε σιγά - σιγά και ομάδα γυναικών και νεανίδων με πρώτες - παίκτριες τις Νέλη Καδογλου, Γιάννα Τζατζανα, Σοφία Μουρατίδου, Δ. Μπρεντζη κ.α. Ήταν το πρώτο τμήμα γυναικείου πινγκ - πονγκ στην Βέροια (ο Φίλιππος δεν είχε τέτοιο τμήμα).

Απο τους πρωτεργάτες της δημιουργίας των τμημάτων αυτών ήταν οι Κώστας Αγγελής και Γιάννης Καμπουρης και στεγάστηκαν στο Κέντρο Νεολαίας του Δήμου Βέροιας όπου είναι και σήμερα.

Τον ίδιο χρόνο (1989) γράφτηκαν στο τμήμα και τα πρώτα παιδιά ανάμεσα στα οποία και οι Γιάννης Τσουγενής και Θάνος Καρατσιώλης, που συνεχίζουν με επιτυχία εως σήμερα.

Τον επόμενο χρόνο 1990-91 δηλώθηκε και η συμμετοχή κοριτσιών στο τοπικό πρωτάθλημα όπου και τερμάτισαν στην 3η θέση, ενώ η ανδρική ομάδα ήλθε δεύτερη (με πρώτη την Πτολεμαΐδα).

Εν τω μεταξύ αθρόα συνεχίζονταν οι εγγραφές νέων παιδιών και οι συστηματικές προπονήσεις. Σε φιλικούς αγώνες με τις γύρω πόλεις αρχίσαμε να έχουμε θετικά αποτελέσματα κυρίως με τη Νάουσα, Τρίκαλα Ημαθίας, Καστοριά, τόσο στον αγωνιστικό τομέα όσο και στην σύσφιξη των σχέσεων με τους νέους και νέες των περιοχών αυτών.

Τη σεζόν 1991-92 η ανδρική ομάδα τερμάτισε δεύτερη στο τοπικό πρωτάθλημα Κ. Δ. Μακεδονίας, ενώ η γυναικεία δεν συμμετείχε επειδή ορισμένες παίκτριες σταμάτησαν. Ταυτόχρονα οι νέοι ήλθαν πρώτοι στο τοπικό πρωτάθλημα και οι παίδες Τσουγενής Γ., Σφουγγαράς Θ., Τζιαμπουράς Θ. και Καρατσιώλης Θ. (παμπαίδες) στο

ατομικό μπήκαν στους 12 καλύτερους της Β. Ελλάδας.

Την αγωνιστική περίοδο που διανύουμε 1992-93 στην αρχή είχαμε στο ομαδικό παίδων Μ-Θ την πρώτη θέση και κατάκτηση κυπέλου, ενώ άρχισε μια προσπάθεια για στελέκωση του τμήματος με κορίτσια.

Ετσι σήμερα έχουμε περίπου 8 κορίτσια και νεανίδες που έλαβαν μέρος στο τοπικό πρωτάθλημα και ήλθαν δεύτερες (πρώτη η Καστοριά) ενώ η ανδρική ομάδα τερμάτισε πρώτη και ανέβηκε στη Β' Εθνική. Στην φετινή αγωνιστική περίοδο προκριθήκαμε στα ημιτελικά ομαδικά αγωνίσματα παίδων και νέων. Επίσης στα τελικά ομαδικά παμπαίδων - παγκορασίδων που θα γίνουν στην Αθήνα, αφού τερματίσαμε πρώτοι στη Β. Ελλάδα.

Στα ατομικά παμπαίδων αθλητής μας βγήκε πρώτος στην Κ. Δ. Μακεδονία και δεύτερος στη Β. Ελλάδα, ενώ πέρυσι (1991-92) ήλθε πάλι πρώτος στο τοπικό παμπαίδων και τρίτος στη Β. Ελλάδα.

Στα ατομικά παγκορασίδων αθλητρια μας βγήκε πρώτη στο τοπικό Κ. Δ. Μακεδονίας και τρίτη στη Β. Ελλάδα. Αυτοί οι δυο προκρίθηκαν και στους τελικούς ατομικούς στην Αθήνα και είναι ο Θάνος Καρατσιώλης και η Δέσποινα Πίπου.

Επίσης αρκετοί αθλητές μας προκρίθηκαν στα ατομικά των νέων και παίδων που θα γίνουν τον Μάιο του 1993 στην Θεσ/νικη. Σήμερα το τμήμα έχει περίπου 35 αθλητές και αθλήτριες προπονητή τον Γ. Τσιαλιτζούδη και οι προπονήσεις γίνονται στο Κέντρο Νεολαίας 7-9μ.μ. κάθε μέρα.

Τα προβλήματα είναι ο χώρος σε σχέση με το πλήθος των παιδιών και η ύπαρξη ενός άλλους ή του ίδιου προπονητή σε διαφορετικές ώρες για τα κορίτσια.

Γιάννης Καρατσιώλης

16ον ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΚΙΘΑΡΑΣ ΒΟΛΟΥ 1993

Ενα απο τα σημαντικότερα και τα πλέον καθιερωμένα Φεστιβάλ Μουσικής, που υπάρχουν στον ελληνικό χώρο, είναι και το Διεθνές Φεστιβάλ κλασσικής Κιθάρας που διεξάγεται κάθε χρόνο στην περιοχή του Βόλου, και πιο συγκεκριμένα στην Παιδόπολη της Κοινότητας Αγμα. Το Φεστιβάλ αυτό διανύει μια δεκαεπενταετή περίοδο ύπαρξης, στην διάρκεια της οποίας έχουν παρουσιαστεί μερικά απο τα μεγαλύτερα ονόματα στον χώρο της κλασσικής κιθάρας, και σαν ερμηνευτές - σολιστ αλλά και σαν καθηγητές στα σεμινάρια. Πρέπει να αναφερθεί πάντως οτι έχουν εμφανιστεί ακόμη μικρά σύνολα μουσικής δωματίου καθώς και ερμηνευτές της παραδοσιακής μουσικής της Ισπανίας του Φλαμένγκο.

Πιο συγκεκριμένα για το 1993 εκτος απο τους σολιστ που έχουν προσληφθεί θα δώσουν ρεσιταλ Φλαμένγκο οι αδερφοί Κανισαρες γνωστοί στην Ελλάδα απο τις εμφανίσεις τους με τον Πανκο ντε Λουτσιν σε τριο. Επίσης θα εμφανιστούν το Ντουο-Χομφαν (μαντολίνο - κιθάρα) καθώς και το Ελληνικό τριο (φλάουτο - βιολί - κιθάρα). Οι κ. κ. Φωτόπουλος Δημήτρης (φλάουτο) και Καραγιάννης Νίκος (βιολί) παράλληλα θα δώσουν σεμινάρια φλάουτου και βιολιού. Το πλήθος και η ποικιλία των εκδηλώσεων χρονικά η περίοδος του Φεστιβάλ (απο 20-27 Ιουλίου και απο 29 Ιουλίου - 5 Αυγούστου) καθώς και η ιδανική τοποθεσία (Πήλιο) δημιουργούν τις προϋποθέσεις για εναν ιδανικό συνδυασμό θερινών διακοπών με την ακρόαση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων αλλά και την παράλληλη εκπαίδευση σπουδαστών της μουσικής στα σεμινάρια που διεξάγονται. Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μουσικοφιλοι μπορούν να τηλεφωνήσουν στο κ. Α. Μπεκιο στο τηλ.: 23.597.

**Δημοτική Επιχείρηση Τοπικής Πολιτιστικής
Κοινωνικής Ανάπτυξης Δήμου Βέροιας**

- Διεύθυνση - Γραμματεία, Ξάνθης 5, 59 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. (0331) 22.967 - 62.548 FAX (0331) 27.914
- Αντωνιάδεις Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Ξάνθης 5, τηλ. 62.548
- Δημοτική Βιβλιοθήκη "Θ. Ζωγιοπούλου", Θ. Ζωγιοπούλου 3, τηλ. 24.879
- Κέντρο Νεολαίας, Αντ. Καμάρα 9, τηλ. 28.277
- Μαθητικό Κέντρο, Κωπουνίου 16, τηλ. 66.380

Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βέροιας

- Διεύθυνση - Γραμματεία, Ξάνθης 5, 59 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. (0331) 29.295 , FAX (0331) 27.914

**Για τον επαγγελματία
& ερασιτέχνη μουσικό**

**Μουσικά όργανα &
ηχητικά συστήματα**

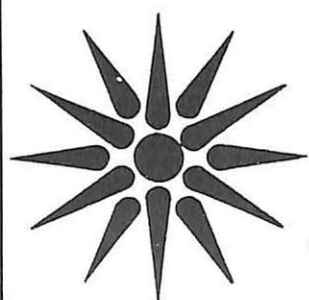
Μουσικός οίκος ΜΟΡΑΣ

ΒΕΡΟΙΑ

-

ΝΑΟΥΣΑ

MACEDONIA SOUND

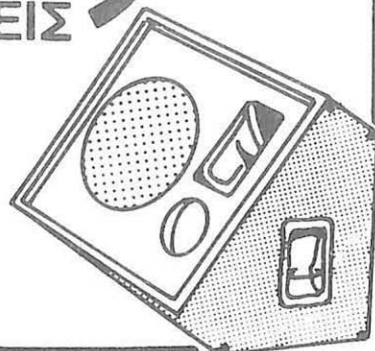
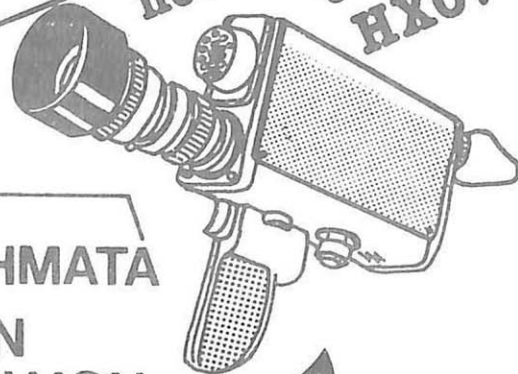
AND LIGHTS SYSTEMS

TEL. 0331 - 29637
ANT. TSOUPELI STR. VERIA GREECE

Μακεδονικός Ηχος

Ποιότητα & Πείρα
στον
ΗΧΟ!

ΗΧΗΤΙΚΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ
ΟΜΙΛΙΩΝ
ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ
ΜΙΞΑΖ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

Α. ΤΣΟΥΠΕΛΗ 6 ΒΕΡΟΙΑ

☎ (0331) 29.637 - 65.156 -

ΒΕΡΟΙΑ: Μητροπόλεως 72
ΤΗΛ. - FAX 0331/66.667
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Βετσοπούλου 67
ΤΗΛ. 0331/ 25.077
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ: Κουγιουμτζίδη 5
ΤΗΛ. 0382/26.958

prince

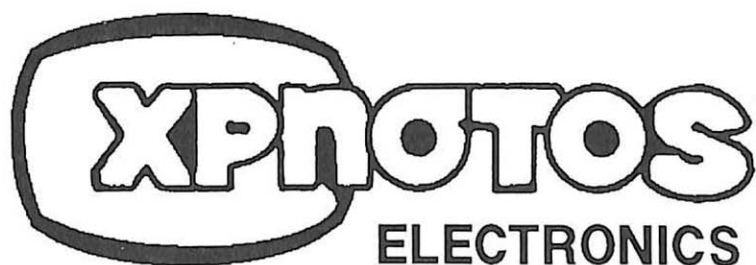
adidas
SKI - TENNIS

μουσικός
οίκος
Μινόρε

ΕΥΑΓΓ. ΓΚΑΛΙΤΣΙΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΟΥΠΕΛΗ 5
Τηλ. 0331/62.551
ΒΕΡΟΙΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ

Το πρώτο κατάστημα στη Μακεδονία!

Τηλεχειριστήρια-κεραίες-ενισχυτές
συναγερμοί - θυροτηλεοράσεις
κλειστά κυκλώματα TV-μπαταρίες
μεγάφωνα - μικρόφωνα

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗΣ

ΤΡΥΦΩΝΟΣ 6 & 3
59100 ΒΕΡΟΙΑ

ΤΗΛ. 0331/62617 - 24504
FAX 0331/26313